

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

FIRST EDITION

PIRMOJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Barleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, GRUODIS (DECEMBER) 26 D., 1919 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. IV. No. 302

Latvija su Lietuva Sajungoje

Suvienija armijas; skiria vieną vadą

ABIDVI ŠALI SUSIJUNGĖ APSIGINIMO TIKSLAIS.

COPENHAGEN, gr. 24. — Vietos latvių biurui iš Rygos pranešta, jog Lietuva su Latvija Kaune įsteigusios defensyvos ir ofensyvos sąjungą. Svarbiausias tos sąjungos tikslas — a-biem šalim bendrai ginties nuo priešininkų atakų vakaruose ir rytuose.

Sulig padarytos santarvės abiejų šalių armijom bus parinktas vienas vyriausias vadas ir paskirtas vienas bendras štabas.

LATVIAI NORI ARMISTICIJOS SU BOLŠEVIKAIS?

Gelsingforsas, gr. 24. — Iš Rygos apturėta žinių, jog Latvijos vyriausybė nusprendusi stoti tarybosna su rusų bolševikais armistocijos klausime.

(Pirmiau buvo pranešta, jog Lietuva su Latvija galutinai nusprendusios nesitarti su bolševikais jokiais klausimais. Dabar pranešama, jog Lietuva su Latvija militariai susijungusios. Tad jei Latvija nusprendusi tarties su bolševikais armistocijos klausime, tai tą turėjusi nuspręsti bendrai su Lietuva).

BOLŠEVIKAI NORI TAIKINTIES SU LENKAIS.

Londonas, gr. 24. — Iš Maskvos bevieliniu telegrafu pranešama, jog bolševikų užrubežiai reikalauja komisaras Tchitcherin pasiūlyti Lenkijai taiką ir kovoje su bolševikais pradėti tarybas.

Tas pat komisaras savo pasiūlyme pavadęs lenkams paskirti taikos taryboms laiką ir vietą.

BOLŠEVIKAI APSUPĖ PETLUROS ARMIJĄ.

Londonas, gr. 24. — Iš Maskvos gauta žinių, jog Berdičovo apylinkėse bolševikai apsupė ukrainių vado Petluros kariuomenę, kuri turi pasiduoti arba žūti.

Tai įvyko už 24 mylių pietuose nuo Žitomiro.

UŽ MĖNESIO KAIZERIS
BUS TEISIAMAS.

Talkininkai sutiko pareikalauti Olandijos išduoti jį.

Londonas, gr. 24. — Buvus Vokietijos imperatorius Wilhelmus bus teisiamas.

Iš Paryžiaus pranešama, jog tuo žvilgsniu augščiausioji talkininkų taryba padariusi galutiną nusprendimą.

Ta pati taryba nusprendusi bendrai pareikalauti Olandijos, kad pastaroji būtina išduotų talkininkams buvusį imperatorių.

Bonar Law parlamente kalbėdamas prisiminė, jog talkininkų teisdarystės departamente kalbėdamas prisiminė, jog talkininkų teisdarystės departamentų valdininkai formaliai apskundė buvusį imperatorių.

Law taip pat pasakė, jog byla prasidėsianti ateinančių metų pradžioje.

HOWAT PALIUOSUOTAS.

Indianapolis, gr. 24. — Kansas anglėkasių unijų prezidentas Howat čia paliuosutas iš kalėjimo. Kansas distrikte anglėkasių streikas bus atšauktas.

LLOYD GEORGE BUS PARYZIUJE.

Londonas, gr. 24. — Ateinančią savaitę premjeras Lloyd George iškeliu Paryžium.

CLEMENCEAU ATSIŠALINA
IS PREMJEYS.
TĖS.

Jokio santykių nebus turima su rusų bolševikais.

Paryžius, gr. 24. — Vakar pranezų parlamentas 158 balsais prieš 71 išreiškė pasitikėjimą dabartinio kabineto ir vedama premjero Clemenceau politika.

Parlamentas tą padarė po premjero kalbos. Jis kalbėdamas pareiškė, jog už trijų savaitių pasitrauks iš užimamos vietos. Taip pat pasakė, jog Prancūzija nekuomet nemėgysianti užmegsti bent kokių ryšių su rusų bolševikais. Prancūzija visuomet veiksianti už sutruškinimą bolševikų.

Po tos kalbos parlamentas išreiškė pasitikėjimą.

VOKIEČIŲ OFICIERAI NO-
RI MONARCHIJOS.

Berlynas, gr. 24. — Aną dieną čia turėjo skaitlingą susirinkimą vokiečių armijos ir karės laivyno oficerai. Padarė rezoliuciją, kurioje išreiškiami troškimai sugrąžinti Vokietijai monarchiją.

Tarp kitko rezoliucijoje pasakyta:

“Gal ne mes, bet mūsų anūkai jausis laimingi iš naujo pamatę plastantį — padangėmis Prusijos erelį”.

FORDAS PLENUOJA APIE
DIDESNĖ UŽMOKESTĮ.

Mažiausia darbininkui užmokestis dienoje bus \$8.

Detroit, Mich., gr. 26. — Anot pasakojimų, paimtų iš pasitikimų versnių, vietos automobilų dirbtuvių savininkas Henry Ford plenuoja ir vėl savo darbininkams padidinti užmokestį.

Jo dirbtuvėse dirba apie 50,000 darbininkų. Visi dirba š valandas dienoje. Mažiausia užmokestis darbininkui šiandien yra \$6.

Dabar sakoma, jog Ford tą mažiausią užmokestį nori padidinti dviem dolieriais. Tai gi busianti \$8 dienoje.

Milijonierius Ford tokio savo pasielgimu padaro daug nesmagumų visiems kitiems pramonininkams. Nes didelėmis užmokestimis jis sukiršina kitų darbo įstaigų darbininkus.

ANGLIJOS KARALIUS
SKELBIA PROKLE-
MACIJĄ.

Indijai duodama daugiau laisvės.

Londonas, gr. 25. — Už vakar Anglijos parlamentas pertraukė savo sesiją. Lordų ir žemesniojo būto atstovų bendram susirinkime kalbėjo karalius. Tuo laiką paskelbta karaliaus proklamacija Indijos reikalus.

Karalius kalbėdamas palietė po truputį visą stovį Europos

\$250,000,000 REIKALAUJA-
MA EUROPAI.

Pinigai reikalingi gelbėti žmones nuo bado.

Washington, gr. 25. — Demokratai senatorių lyderis, senatorius Hitchcock, paskelbė faktą, jog Herbert C. Hoover tuojaus po švenčių paduosias kongresui rezoliuciją su tikslu paskirti \$250,000,000 Europai.

Tuos pinigus bus galima paimti S. V. Grain Corporation (javų bendrovė) fondo. Reikalingi maitinti centralės Europos gyventojus, inėjus Austriją, Čekiją, Lenkiją ir Jugoslaviją.

Hoover apie tai privatinu keliu buvo pranešęs keliems senatoriams viename susirinkime.

ANGLAI UŽĖMĖ BAKU IR
BATUM.

Londonas, gr. 25. — Anglų kariuomenė iš naujo užėmė Baku ir Batum su tikslu apsaugoti Kaukazo apskritį nuo turkų teriojimų.

poje. Sakė, jog pilnoji taika su Vokietija veikiai įvyksianti. Paskui bus padarytos ir kitos taikos.

Pažymėjo, jog į Rusiją Anglijos atsinešimas pritaikintas prie kitų viešpatijų norų.

Proklamacijoje karalius pažada Indijai didesnę laisvę savyvaldoje.

DIDELI ISPANIJOJE NE-
RIMAVIMAI.

Šalyje gali užsipliekti revoliucija.

Paryžius, gr. 24. — Prancūzijos užrubežinių reikalų ofiso valdininkams parėdyta su atsidėjimu tėmyties į Ispanijos vidujinius reikalus.

Pareina žinių, jog Ispanijoje stovis labai intempas. Kas momentas tenai gali užsipliekti revoliucija, ar tai lokale, ar visoj šalyje.

Barcelonoje ir Madride siaučia nepaliaujamos riaušės. Kasdien žūva vienas ir kitas nuo vieno ligi dešimties žmonių.

Kitose šalyse iš tokio stovio jau senai būtų buvus pakilusi revoliucija. Bet Ispanijoje, kur politikiniai, ekonominiai ir socialiniai klausimai labai suvėlyti, suirutės gali tęstis ištisus mėnesius.

Visas vargas su streikais.

Zinovai tvirtina, jog tos visos ten suirutės pėma nuo darbininkų dviejuose didžiuose miestuose.

Madride streikuoja laikraščių, gatvekių ir kai kurių dirbtuvių darbininkai. Visi vertėiviai yra paskelbę lokautą darbininkams. Visokia industrija savo didžiūmoje sustajusi.

Naujas ministerių kabinetas, kuriam pirmininkavo / senato prezidentas, markizas Allende Salzer, paio, kuomet parla-

mentas nepatvirtino šalies biudžeto.

Pats markizas Salzer yra neutralis žmogus ir kaip toks negali patenkinti nei vienos partijos.

Veikia radikalai.

Mieste Barcelona pašėlusiai veikia anarchistai, bolševikai ir kraštutiniai socialistai. Dienomis ir naktimis jie terorizuoja gyventojus.

Tenai daug žmonių nužudoma su bombomis ir kitokiais įnaginiais.

Kariuomenė kol kas į miesto reikalus nesimaišo. Mieste paskelbta nepaprastis stovis, kaip ir Madride. Retkarčiais paskelbiamas ir karės stovis. Tai vėl atšaukiamas.

Nerimavimų priežastys.

Nerimavimų svarbiausioji priežastis, kaip ir kitur, tai begalinis skriaudimas darbininkų.

Karės metu Ispanija pelnė didelius turtus ir šituos neproporcionaliai padalino. Daugeilis industrialistų ir vertėivių karės metu susikrovė didelius turtus. Bet darbininkams palikta tas pat vargas. Kaip pirm karės darbininkų gyvenimo sąlygos buvo nepakenčiamos, taip ir dabar. Tik šandien vargas paarsėjo, kuomet pabrango abelnas pragyvenimas.

Didžiūma darbininkų Barcelonoje uždirba dienoje vos 4 pezetas (80 centų).

Darbo žmonės pagaliau ne-

BLOGAS STOVIS AIRIJOJE.

Visa šalis stūkso kaip ant ugnikalnio.

Paryžius, gr. 26. — Kaip Dubline, taip visoje Airijoje stovis labai blogas. Kas ten dedasi, anot pranešimų, niekas negali įsivaizdinti. Sako, šalis atsidurusi baisaus išsi-veržimo stovyje. Kas valanda gali pakilti išsiveržimas. Niekas ten nežino, ką atneš rytoj.

Šičia Airijos atstovai Gavan Duffy ir John O'Kelly už pasikesinimą prieš lordą French kaltina patį lordą. Sako: “Lordas French pats, bet ne išrinktoji Airijos respublikos vyriausybė, yra kaltas, kad prieš jį atlika pasikesinimas”.

Jiedu tvirtina, jog Airijos respublikos vyriausybė visuomet deda pastangas šalyje palaikyti tvarką. Bet to padaryti neleidžia tie visi uzurpatoriai, katruos lordas French reprezentuoja Airijoje.

Airiai nenori nei girdėti apie jokus Anglijos savyvaldos pasiūlymus.

DU MILIJONU DOVANŲ
MIESTUI.

Detroit, Mich., gr. 25. — Šito miesto majoras James Couzens yra milijonierius. Aną dieną paskelbė, jog majoras milijonierius įvairioms vietoms miesto įstaigoms skiria 2 milijonų dolierių.

PIRKITE KARĖS TAUPY-
MO ZENKLELIUS W.S.S.).

patenkinti šalies patvarkymu. Rinkimų parlamentan sistema neatmainyta. Tenai vienas koks nužiūrėtas arba apskuresnis žmogus rinkimų metu balsuoja už visus miestelio piliečius. Suprantama, su tokia balsavimo sistema parlamentan negali patekti socialistai ir kiti radikalai. Šitie tad dabar ir kursto darbininkus prieš vyriausybę.

Vargą velkančius žmones nesunku sukurstyti, pažadant jiems laimesnį rytojū. Gi socialistai, kaip žinoma, su visokiais pažadėjimais yra labai duosnūs.

Katalonija nori nepriklausomybės.

Katalonija yra provincija. Tos provincijos svarbiausias miestas yra Barcelona.

Katalonija skaitosi svarbiausias industrinis kraštas Ispanijoje. Todėl ta provincija daugel skiriasi nuo kitų šalies provincijų.

“Jau senai Katalonijos provincijoje gyvuoja ir bujoja seperatinė žmonių dvasia. Norima visai atsimesti nuo Ispanijos ir įsteigti respubliką.

BOLŠEVIKŲ TERORAS
BULGARIJOJE.

Geneva, gr. 24. — Gauta žinių, jog Bulgarijoje pakilęs bolševikų teroras. Kai kuriose miestuose plėšiamos krautuvės, naikinamos įstaigos, žudomi žmonės.

Prokuroras skelbia apie pra- gyvenimo atpigimą

SUMAŽINAMOS DRABU-
ŽIAMS KAINOS.

Didinama visako produkcija.

Washington, gr. 24. — Generalis prokuroras paskelbė, jog su ateinančiais Naujais metais šalies gyventojai turės progos pasidžiaugti. Nes reikiat tikėtis, jog atpigs visokis maistas. Atpigs ir kitokė pragyvenimui reikalingi daiktai. Bus pigesni drabužiai, avalinės.

Pasak prokuroro, pastaraisiais laikais kai kurie maisto produktai jau gerokai atpigę. Ir tai vis aių kaip pačios vyriausybės, taip visuomenės pasidarbavimui.

Kooperacijoje pasekmingumas.

“Jei kiekvienas žmogus, kuris produkuoja maistą, produktus to visa kuodaugiau-giausiai, ir jei kiekvienas maisto suvartotojas taupiai ir išmintingai ir tolesniai apsieis su vartojamu maistu, ir pagaliau jei visi gero noro žmonės susijungs kooperacijon su teisdarystės departamentu prieš profiterininkus, tuomet bus tikra, kad pragyvenimas turės but pigesnis.”

Toliaus prokuroras pažymi, jog vyriausybė visomis išgalėmis darbuojasi už pragyvenimo papigimą. Pastato kai kurias skaitlines, iš kurių pa-

tiriama, kiek profiterininkų pa-traukta atsakomybėn kiek jų nubausta, kiek jų dar laukia bausmės.

Tas pat yra ne vien tik su maistu, bet ir su kitokiais daiktai.

Šandien jau yra žinoma, jog daugel vietose drabužiai papiginti nuo 5 ligi 50 nuos.

Didėja produkcija.

Pagaliaus pranešama, jog pragyvenimo papiginimui be vyriausybės ir visuomenės veikimo yra svarbus faktorius ir produkcijos padidinimas.

Praūzus didžiulių streikų vėselums kiekvienam industrijos lauke apsieiskia smarkesnis veikimas. Taip kad šandien didėja visokia produkcija.

Vadinasi, jau palengva pradama susepti pagaminti visokių daiktų tiek, kiek to visa reikalinga. Gi kuomet apsieikš produkcijoje (kiek nors perviršio, tuomet neprisieis kovoti prieš brangenybę.

Prezidentas Wilsonas pirmo kolo laiko geležinkeliečiams buvo pataręs turėti kantrybės, palaukti, kuomet tie reikalavo didesnės užmokesties. Buvo jiems sakyta, jog už trijų mėnesių pragyvenimas bus pigesnis.

Šandien pildosi tie prezidento žodžiai. Reikia tikėtis, kad jie pilnai išsipildys.

GATVEKARIAIS VAŽINĖ-
JIMAS 6 CENTAI.

State Public Utilities komisi-sija vakar (gr. 23) vakare visai netikėtai paskelbė, jog su ateinančio sekmadienio rytmečiu gatvekariais važinėjimas Chicagoje bus 6 centai.

Vaikams ligi 12 metų — 3 centai.

Kas turi pirktę knygelių su 50 tiketų, tie tiketai ir toliaus pasilieka geri. Kas turi nusipirktę tiketų po dešimtį kruvoje, už kurių kiekvieną yra užmokėję 6½c., tie gali gatvekarių kompanijos ofise gauti permokėtus puscentus už nesunaudotus tiketus.

Komisijos parėdymas yra geras ligi gegužės 20 d. Tačiau tuo laikotarpiu komisija, prisiejus, visuomet gali padaryti reikalingas atmainas.

Komisija savo parėdymą paskelbė netikėtai, net nieko apie tai nežinant pačiai miesto administracijai ir advokatams.

Miesto majoras Thompson tuo parėdymu nepatenkintas. Majoras stovi už sugrąžinimą 5 centų. Jis sako, jog komisija trumpu laikotarpiu jau kelis kartus atmainė savo nusprendimus. Ir visuomet nepatenkino miesto ir publikos.

Atėnai, gr. 24. — Graikijos premjeras Venizelos iškeliavo Rymān. Iš ten keliaus Paryžium.

PASIŪSTA NAUJOS NO-
TOS MEKSIKAI.

Pareikalauta, kad žmoniškiau būtų apsieinama su amerikonais.

Washington, gr. 24. — Aną dieną mūsų vyriausybė Meksikai pasiuntė dar dvi diplomatinės notas. Atkreipiama Carranzos dėmesys, kad tenai nebūtų atkartotiniai užgrobiama Suv. Valstijų piliečiai, kaip tai pastaruoju kartą buvo įvykę su Frederiku Hugo, kurį villistai buvo pasigavę.

Pagaliaus S. Valstijų vyriausybė klausia Carranzos, su lig kokių teisių laikomi kalėjime Mazatlane amerikoniški jurininkai, kurie buvo ten suareštuoti lapkričio 12 dieną. Anot pasakojimų, šiuo kartą pasiūstos notas yra labiaus aštresnio tono už pirmesniausias notas. Jei Dėdes Samo perspėjimai neįsmeigs Carranzos galvon ir jis nesustos veikęs prieš Suv. Valstijas, jis labai turės galėtis savo pasielgimo pasekmių.

SERGA BUVUSIOJI IMPE-
RATORIENĖ.

Geneva, gr. 25. — Plaučių liga smarkiai susirgo buvusioji Austrijos imperatorienė Zita.

Paryžius, gr. 25. — Čia paskelbta, jog mirė žinomas pianistas ir kompozitorius Louis Joseph Diemer.

METUVIŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

"DRAUGAS"

Ši kasdienė išsiskyris nedideliam.

PRENUMERATOS KAINA:

CHICAGO IR UŽSIENYJE:

Metams \$6.00

Fuseli Metų 3.50

U. VALST.

Metams \$5.00

Fuseli Metų 3.00

Prenumerata mokasi iškalno. Laikas skaitosi nuo užrašymo dienos nuo Naujų Metų. Norint permaitinti adresą, visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperant krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdedant pinigų į registruotą laišką.

"Draugas" Publishing Co.
1800 W. 46th St. Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Jaunų Senumas.

Pirm trisdešimties ar keturiadešimties metų lietuviai dalinasi į dvi nelygi dalis. Mažąs, dažniausiai jaunųjų, skaičius sakė, kad lietuviai turi gerbti, mylėti ir vartoti lietuvių kalbą; o didis, ypač senesniųjų, žmonių skaičius brangino lenkų kalbą. Laikas ir gyvenimas parodė, kad jaunųjų buvo gerai mintyta ir kalbėta. Šiandien Lietuva jau neprigulminga respublika.

Bet senųjų ir jaunučių skirtumas neišnyko pasaulyje nei Lietuvoje, tik dabar tas skirtumas susidaro jau ant kitų dalykų, nes dabar jau visi lygiai, seni ir jauni, vienokio ir kitokio būdo žmonės lietuvių kalbą ir gerbia ir taria.

Dabar yra reikalingas padidinti Lietuvos reikalams be vilties gauti algą užtatui. Dirbant reikia veikti iš vien su kitais asmenimis, kurių budas mums patinka arba ir nepatinka. Jauni žmonės augsta ir graži Lietuvos reikalą moka pastatyti augščiau už savo asmeninius patogumus, kaip pastatydavo pirm 40 metų lietuvių kalbos apgynimą pirmoje savo uždavinio eilėje. Senieji dabar savo simpatijas ir antipatijas, savo surumbėjusius įpročius dabar stato augščiau už reikalingą dirbti tėvynės darbą išvien.

Fiziologijos ir patologijos mokslai žino nepaprastą atsitikimų, kad kelių ar keliųolikos metų vaikutis turi susiraukšlėjusį lyg seno žmogaus veidą ir kitas senumo ypatybes. Tai vadinasi senumo liga. Dvasios srytyje ji kurkas tankiau pasitaiko negu kunoose. Ir tautinio Lietuvos atgimimo laikais buvo daug jaunų su seniais garbinusių lenkų kalbą bei kultūrą, ir mūs dienos yra daug jaunų savo asmenines smulkenas statančių augščiau už reikalingą padidinti tėvynės reikalams.

Nestebėtina, kad senas žmogus virsta egoistu, o tą savo egoizmą nuo visuomenės akių dangsto purvinais skudurais, išvilktais iš veikėjo sąžinės sąskaitos. Surumbėjusiems seniems pritaria knistis svetimos sąžinės su tikslu rasti asmenų kalčių ir jomis nuteisinti savo tingėjimo sąvyme. Bet kad tos metodas išmoksta, ir mikliai sugeba ją varfoti, jaunieji, tai jau yra senumo liga sieloje.

Gydymo mokslininkai žino taipgi ir vaikiškumo ligą senatvėje. Ji yra liga tik tuomet, kuomet apima smegenis.

Bet kuomet dvasios srytyje senas žmogus moka vienaip su jaunaisiais pajusti gerą ir gražų idealą bei nesigaili tam idealui pasidarbuoti ir pasižvesti, tai tat yra netik ne liga, bet retenybė brangi kaip auksas ar žemčiugai.

Turėtų but atlyginta Lietuvai.

Telegramos mums sako, jog vokiečių-rusų kariuomenė pagaliaus apleido Lietuvą. Tas padaryta talkininkų misijos priežiūroje. Paskutinės tos kariuomenės gaujos išsikraustė iš Lietuvos gruodžio 14.

Iš Rygos pranešta, kad vokiečiai-rusai pirm apleisiant Lietuvą ją baisiai apiplėšė. Pagrobė viską, kas tik pakliuvo kareiviams po ranka. Visą sunaikino, kas tik buvo naikintina. Patys gyventojai labai daug nukentėjo nuo tų gaujų žiauriaus apsiejimo.

Talkininkų misija, sakoma, žinojusi ir mačiusi tuos vokiečių-rusų prajovus Lietuvoje. Bet neturėjusi jėgų patvarkyti tuos nedorėlius.

Aktualės karės metu vokiečių ir rusų armijos baisiai buvo nuterėjusios visą Lietuvą. Ji šiandien atlikta daug didesnės baisenybės.

Pakyla klausimas, argi Vokietija neturėtų atlyginti Lietuvai už šalies nuterėjimą? Jei Vokietija yra priversta duoti atlyginimus kitoms šalims, tai kodėl paties negalėtų padaryti su Lietuva?

Šiandien tų vokiečių-rusų gaujų vadai yra Berlyne. Šėdriaujasi jie ten su augščiau išsakytais vokiečiais valdininkais. Tas reikišk, kad vokiečių vyriausybė yra tikra Lietuvos apipilimo dalininkė. Tu, labiau, kad ir tos gaujos Lietuvoje buvo palaikomos ir apmokamos tos pačios vokiečių vyriausybės.

Atlyginimo klausimas yra labai svarbus. Tą klausimą viešumon turėtų pakelti kaip patį Lietuvos vyriausybę, taip visi mūsų tautoje veikiantieji organai.

Darbininkų Vadas.

Šimtas tukstančių darbininkų, statančių triobas per visą vasarą 1919 m. Chicagoje nedirbo ir užmokėsio negavo. Neseniai ir New York'e budavo taip pat, gal dar ir blogiau. Ten budavo kartais 100 kartais 150 streikų tuo pačiu laiku, toje pačioje pramonės šakoje, būtent namų ir laivų statyme.

Dabar New York'e keturiasdešimt dvi sąjungos (unijos) sudaro Building Trade Council, t. y. Statymo Pramonės Tarybą. Tos tarybos pirmininku yra p. Robert P. Brindell. Nuo 1916 m. jis taipgi veda reikalus vietinės N. 1456 Dailidžių Brolių kuopos, turinčios 3,000 narių.

Nuo to laiko, kaip p. Brindell veda statymo darbininkų sąjungos New York'e, tų darbininkų uždarbis pakilo 25 nuošimčiais ir tat įvyko be streiko. Tat įvyko delto, kad vada yra gabus. Jis žino, kad kaip ir su kuo pakalbėti, kad darbininkų užmokėstis padidėtų nereikiant išeiti į streiką. Streikas taština ir darbininkų kišenių ir sąjungų (unijų) iždus. Geriau yra gauti uždarbio pakėlimą dešimčia puošimčių be streiko, negu pelnyti 25 nuošimčių po ilgam streikui.

New York'o darbininkai supranta, kaip p. Brindell yra

POPEŽIUS.

P-no Getcho raštas.

1. "Draugo" N. 293 radau aprašytą Katalikų Bažnyčios valdybą. Ten pasakyta, kad popėžius yra nuo Šv. Petro laikų. Šv. Petras gyveno su Jezum ir tuomi laiku jau buvo senas. Kiek-gi laiko jis gyveno po Kristaus mirimo? Popėžius tapo išrinktas 539 metais. Tiek metų Petras negyveno po Kristaus mirties.

2. Popėžius remiasi V. Jezaus žodžiais, kur buvo aiškinta Mat. 16, 16, kaip Petras pripažino Jezų Gyvojo Dievo Sunum. Kas pripažino popėžių Kristaus įpėdiniu? Kristus ir Petras jau buvo nukryžiuoti, kada pirmas popėžius tapo išrinktas.

3. Turtingas jaunikaitis, priėjęs prie Kristaus tarė: "Aš noriu tave sekti." Kristus atsakė: "Parduok savo turtą, išdalink pavargėliams." Jaunikaitis nuliudo. Jezus pažūrėjęs tarė mokintiniams: "Lengviau verbluiui pereiti per adatą ausį, negu didžturėniui įeiti į Dievo karalystę." (Morkus 10, 25).

Kristus sakė: "Lapės turi savo urvų, paukščiai turi lizdų, o Žmogaus Sunus neturi kur galvos priglausti." Tuomet popėžius turi kelioliką šimtų kambarių ir gyvena geriau negu kokis monarkas.

4. V. Jezus sakė: "Nesivaidinkite tėvu dangiui, nes vienas Dievas, kuris yra dangiui, yra dvasiškas." Tuomet popėžius vadina si net šventu tėvu, ir da neklaidingas.

Jug Evangelija senai jau skelbia: Kas čia bus paaugštintas, tas bus pažemintas, o kas bus pažemintas, tas bus paaugštintas. Tokiu būdu man keistai išrodo, jog kas metai Evangelija skelbia vienai, o darosi kitaip.

Meldžiu paaikškinti apie tuos daigtus per dienraštį "Draugą".

Jos. Getchas.

Atsakymas.

Perspauksindamas Tamistos raštą į "Draugą" pridėjau numarius, kad lengviau būtų sukti prie kokios užmetimo dalies pritinka atsakymo dalis, nes ir atsakymus taipgi pažymiu numariais.

1. Nuo kada pirmasis popėžius.

Šv. Petras pats buvo pirmutinis popėžius. V. Jezus jam zadėjo valdžią ant visos Bažnyčios, kuomet tarė: "Tu esi uola, o ant tos uolos Aš pastatysiu mano Bažnyčią ir pragaro vartai nepergalės jos. Ir tau duosiu dangaus karalystę, kas surisiant žemės bus surištas danguje; ką paliusi ant žemės bus paliusuotas danguje." (Mat. 16, 16-18).

Neklaidingumą V. Jezus pažadėjo Šv. Petriui, kuomet tarė: "Simanai, Simanai, štai velnias griebia jus niekoti kaip kviečius, o aš meldžiu Tėvą, kad nesusipintų tavo tikejimas. Ir tu gi atsigręžęs stiprink savo brolius" (Luc. 22, 31).

Ir zadėję valdžią ir zadėję neklaidingumą V. Jezus Šv. Petriui įteikė jam atsikėles iš numirusių, kuomet ant ežero kranto tris kartus užklausk Petro "Ar myli mane?", gavo tris patvirtinančius atsakymus ir tarė: "Ganyk mano avinėlius", "Ganyk mano avelės." (Jon. 21, 15-17).

Šv. Petras tapo prikaltas prie kryžiaus Rymė 67 metais po V. Jezaus užgimimo. Tais pačiais metais tapo išrinktas Šv. Linus, kuris popėžiavo apie dvyliką metų, po jo buvo Šv. A. nakletas apie vienuoliką metų. 90 metais tapo išrinktas Šv. Klemensas Pirmasis. Tas tapo nuskaudintais 99 metais. Nuo 99 iki 107 metų buvo Šv. Evaristus. Čia paduodame popėžių sąrašą prie vardo pridėdami išrinkimo ir mirties metus: Šv. Aleksandras I 107-116; Šv. Sikstus I 116-125; Šv. Teleforas 125-136; Šv. Higinas 136-140; Šv. Pijus I 140-154; Šv. Aniketas 154-165; Šv. Soteris 165-174; Šv. Eleuterijus 174-189; Šv. Viktoras 189-198; Šv. Zepyrinas 198-217; Šv. Kalkistas I 217-222; Šv. Urbanas I 222-230; Šv. Pontijanas 230-235; Šv. Anteras 235-236; Šv. Fabijonas 236-250; Šv. Kornelijus 251-253; Šv. Lucijus I 253-254; Šv. Steponas I 254-257; Šv. Sikstus II 257-258; Šv. Dijonyzas 259-268; Šv. Feliksas I 269-274; Šv. Entiebijonas 275-283; Šv. Kajus 283-296; Šv. Marcelinas 296-304; Šv. Marcelas I 308-309; Šv. Euzebijus 310; Šv. Melehiadis 311-314; Šv. Silvestras I 314-335; Šv. Morkus 336; Šv. Julius I 337-352; Šv. Liberijus 352-366; Damazas I 366-384; Šv. Siricijus 384-398; Šv. Anastasijus I 398-401; Šv. Inocentas I 402-417; Šv. Zosimas 417

jiems naudingas, kad jis moka tą padaryti. Todel Sąjungų (unijų) surinkime, kuriame dalyvavo 2,938 vyrai, tapo priimtas sąjungų kontraktas su p. Brindell iki jo gyvos galvos, kad jos jam mokės alžidantas renkamas tik keturiems metams, kaip Amerikoje, irai supranta, kad mokėdami arba septyniems, kaip Prancu-

zijoje, tai ir darbininkų organizacijos neturėtų susirūšti su vienu, kad ir gabiausiu žmogum, amžinai. Ką gali žinoti, kokios permainos gali įvykti jo prote ir budo? Dėvyniais atvejais neapsiriki sulydymas, kontraktą visam amžiniui, bet dešimtojo atvejo apsiriki savyms padarys bledies atsveinančios devynių laimingų kontraktų naudą.

Mums tikrai išrodo, kad kontraktas iki gyvos galvos yra gana pavojingas darbininkams. Jeigu demokratiskose respublikose visos tautos prezidentas renkamas tik keturiems metams, kaip Amerikoje, irai supranta, kad mokėdami arba septyniems, kaip Prancu-

418; Šv. Bonifacas I 418-422; Šv. Celestinas I 422-432; Šv. Sikstus III 432-440; Šv. Leonas Didysis 440-461; Šv. Hilarijus 461-468; Šv. Simplicijus 468-483; Šv. Feliksas II 483-492; Šv. Gelazius I 492-496; Šv. Anastazijus II 496-498; Šv. Simmachus 498-514; Šv. Ormizdas 514-523; Šv. Jonas I 523-526; Šv. Feliksas III 526-530; Šv. Bonifacas II 530-532; Šv. Jonas II 533-535; Šv. Agapetas 535-536; Šv. Silverius 536-538; Šv. Vigilijus 538-555.

Sunku suprasti, kas Tamistai nuzvogavo, buk pirmas popėžius tapo išrinkta tik 539 metais. Dar sunkiau yra suprasti, kaip Tamista galėję tiktėti tokia nesamone. Nejaug Tamista nebuvai girdėjęs apie tokius didžius šventuosius ir popėžius kaip Klemensas Pirmasis buvęs Šv. Petro mokintinis, kaip mokslingas Damazas, kurio eilėmis iki šiol žinovai gerisi, kaip Leonas Didysis, kuris Rymą apgynė nuo gūnų vado Atilės? Galima duotis apdumti ir klaidą sekantiems, tik reikia žiūrėti, kad ta klaida nebūtų per daug nežmoniška. Tyčia padaviam čionai sąrašą 59 popėžių, kad Tamista galėtų paklausti ar nieko nežino apie nei vieną iš jų tas, kuris Tamistai įkalbėjo, buk pirmas popėžius yra rinktas 539 metais.

2. Popėžius Kristaus vietininkas.

Tamista skaitei Šv. Mateušo 16 perskyrimą ir 16-tą eilutę, bet neperskaitei iki galui, todėl radai tenai, kad Šv. Petras pripažino V. Jezų Gyvojo Dievo Sunum, o neradai, ką V. Jezus atsakė Šv. Petriui. Jug to apaštalo vardas iš mažens buvo Simanas. V. Jezus jam tarė: "Laimingas esi Simanai, Jono sunau! Ne kunas ir kraujas tau tą apreiskė, bet mano dangiškas Tėvas. Ir aš sakau tau: tu esi uola, o ant tos uolos aš pastatysiu mano Bažnyčią." (Mat. 16, 16-18). Toliau jam žinome kas pasakytą.

Uola graikiškai vadinasi petra, delto ir apaštalas nuo to laiko jau nebuvu vadinamas Simanu, tik Petru. Jeigu Tamista tą apaštalą vadini Petru, ne Simanu, ir žinai ką darai, tai turi žinoti taipgi ką V. Jezus jam atsakė už Dievybės pripažinimą.

Tamista klausė: "Kas pripažino popėžių Kristaus įpėdiniu?" Atsakymas: niekas niekada nevadino popėžių Kristaus įpėdiniu, bet yra tiesa, kad popėžius yra Kristaus vietininkas. Kas kita yra įpėdinis, kas kita yra vietininkas.

Įpėdiniu vadinasi tas, kas karaliui mirus tampa karaliumi, įstodamas į jo pėdas ant sosto. Taip princas Albertas-Edvardas yra Jungio Penktojo įpėdinis, nes Jurgiui mirus Albertas-Edvardas taps Anglijos karaliumi. Kristus atsikėlė iš numirusių ir nemirs niekada. Todel niekas negali būti Kristaus įpėdiniu.

Vietininku vadinasi augstas valdininkas, turintis karaliaus valdžios įgaliojimus kokioje nors jo provincijoje. Taip lordas French yra Anglijos karaliaus vietininkas Irlandijoje. Taip pat prieš karę grafas Voronov-Daškov buvo Rusijos caro Nikolajaus II vietininku Kaukaze. Įpėdiniai neturi nei kokios valdžios, kol jų pranokėjai yra gyvi. Pranokėjams mirus įstojusieji jų vietosna įpėdiniai turi lygiai tą pačią valdžią ir galybę kaip ir pranokėjai. Kol Taftas prezidentavo, jo įpėdinis Wilsonas turėjo valdžios. Taftui pasitraukus Wilsonas gavo visą savo pranokėjo valdžią.

Vietininkai turi valdžią prie savo įgaliojimų gyvos galvos ir turi tos valdžios tiek, kiek įgaliojimas suteikia. Taip Voronov-Daškov turėjo valdžią ant Kaukazo prie Nikolajaus II gyvos galvos, bet tą valdžią grafas turėjo tik tiki Kaukazo žemėse, o neturėjo visai valdžios nei Sibiroje nei Lietuvoje, nors ir Sibirija su Lietuva buvo tuomet po Nikolajaus valdžią.

Vietininkų gali būti daug tuo pačiu laiku. Taip Anglijos karalius vieną vietininką turi Airijoje, kitą Kanadoje, trečią Epigte, ketvirtą Indijoje, penktą pietų Afrikoje, šeštą Australijoje.

Įpėdinių gali būti daug, bet ne tuo pačiu laiku, o vienas po kitam. Dvidešimt šeši Amerikos prezidentai yra pirmojo prezidento Jurgio Washingtono įpėdiniai. (Gr. Cleveland du kart nepagrečiam įpėdiniu tapo, daugelis kitų buvo pagrečiam po du keturmečių.)

Vietininkas lotyniškai vadinasi vicarius o įpėdinis lotyniškai sakosi successor. Žinant vietininko ir įpėdinio skirtumą lengva suprasti, kad popėžiai yra Kristaus vietininkai, nes iš Kristaus turi gauti didelę ir augštą valdžią, bet Kristus tėbėra gyvas, ir Jis turi daugiau valdžios negu popėžius. Popėžiai iš Kristaus gavo visą valdžią ant žemės, bet Kristus po savo valdžią turi ne vieną žemę. (Daugiau lais.).

zijoje, tai ir darbininkų organizacijos neturėtų susirūšti su vienu, kad ir gabiausiu žmogum, amžinai. Ką gali žinoti, kokios permainos gali įvykti jo prote ir budo? Dėvyniais atvejais neapsiriki sulydymas, kontraktą visam amžiniui, bet dešimtojo atvejo apsiriki savyms padarys bledies atsveinančios devynių laimingų kontraktų naudą.

ATSIŠAUKIMAS.

AUGŠTAI GERBIAMAJAI TAUTOS FONDO VALDYBAI AME-RIKOJE.

Augštai Gerbiamieji!

Rusų priespandai beviešpa-taujant prieš karą Lietuvoje kaip politinis, taip ir kultu-rinis lietuvių gyvenimas buvo rusų valdžios slėgiamas. Sunku buvo politinei partijai pa-sirodyti viešumoje, o mūsų kultūrinės įstaigos — įvairios draugijos, tegalėjo veikti kas sau, nes rusų valdžia kuola-biausiai bijojo lietuvių dides-nio susispietimo vienan burin.

Pagaliaus rusų pančiai, il-gus metus Lietuvą surakinę laike, nukrito ir jau 1917 me-tais per pirmąją Lietuvos kon-ferenciją, jos katalikiškoji vi-suomenė, buvusi ikišiol pakri-kus, susiburia į vieną politinę organizaciją — Lietuvių Krikščionių — Demokratų partiją. Partijos tikslas yra, suglaudus katalikų visuomenę į vieną politinį kuną, iškovoti Lietu-vo nepriklausomą valstybę ir sutvarkyti ją krikščionybės bei demokratybės pamatais darbo žmonių gerovei.

Ilgainiui Lietuvos kulturi-niam darbui varyti, susidarė "Lietuvių Katalikų veikimo Centras," į kurį įeina visų or-ganizacijų atstovai, kaip an-tai: "Saulės", "Ryto", "Ži-burio", "Blaiivybės", "Pava-sarininkų", "Ateitininkų", "Katalikų Moterų", "Šv. Ka-zimiero Draugijos", "Ukinin-kų Sąjungos", "Žagrės", "Krikščionių Darbininkų", "Šv. Zitos Tarnaičių", "Gy-vojo Ražančiams", "Tretininkų", "Žaibo Bendrovės", "Šaltinio B—vės" ir t. t.

Katalikai veikia kaip per politines, taip ir kultūrinės savo organizacijos: gaivindami, stiprindami jas ir padėdami joms įsigyventi.

Lietuvos katalikų organiza-cijos, sugebėjusios nusimesti Rusijos jungą, nenupolusios dvasia esant negirdėtai vokie-čių priespandai, išėjusios per-galėtojomis iš kamavimų ir persekiojimų bolševikų, stoja stipria koja į Lietuvos staty-mo darbą ir eidamos tvirtu žingsniu prie Lietuvos nepri-klausomybės, rupinasi sudary-ti tvirtą pamatą Lietuvai su-sipratusios, gerai organizuo-tos katalikų visuomenės as-menyje.

Visa eilė partijos ir kultūri-nių įstaigų: katalikų veikėjų, moterų, darbininkų, Šv. Zitos Tarnaičių, pavasarininkų, su-važiavimų, konferencijų, kon-gresų parodė nepaprastą ka-talikų vienybę ir pastikėjimą vieni kitais: politika varyti užleisdami politinei organiza-cijai, kultūrinei gi įstaigai pa-liskdami gyvus dorinius, kul-tūrinius, ir ekonominius šalies reikalus.

Dirbama ir dirbti norima iš širdies. Tik karo baisiai su-naikintiems, dar šiandien iš-blaškytiems, nes dalinai už-imtiems lenkų ir rusų-vokiečių kolčakininkų, sunku išstėti savomis materialinėmis pajie-gomis nudirbti tasai darbas, kurio akivaizdoje atsistojo vi-sos mūsų organizacijos.

Jus, Broliai, turėjote pro-gos organizuoties tada, kada siaučiant karui, mes buvome vokiečių prislegtai ir išblašky-ti. Jus sudarėte galingą Tau-tos Fondą, reikiškai rodanti nepaprastą Amerikos lietuvių katalikų dvasios gyvybę ir stiprybę.

Jus jau galingi. Mes gi tik vyks.

dabar tegalime pradėti ištik-rųjų organizuoties. Bet mums viena ranka reikia gintis nuo neprietelių, kita statyti. Mums reikia pradžiai pagalbos.

Vieni savo pajiegoms palikti, žinoma, dirbsime. Bet dabar sulaukta pagalba ypatingai būtų mums brangi ir minėti-na. Toliaus, mes tikimės, pa-tys suorganizavę savo visuo-menę gauti tiek aukų, kad vi-siems darbams išteksime. Nes mūsų sumanymu tik tie darbai te-yra pastovūs, kurie pačios visuomenės pajiegomis yra su-daryti ir jos gyvumu remiasi.

Dabar vistik išdrįstame Ju-sų, Broliai, prašyti paramos, nes mes dar nesuskubome tiek susiorganizuoti, kiek iš mūsų gyvenimas reikalauja aukų.

Mūsų darbas — tai platus politinis, visuomeninis, kultū-rinis ir ekonominis darbas. Lėšų mums reikia labai daug. Mes tikimės, kad Jus, Broliai, taip gyvai imantieji į širdį vi-sus Lietuvos reikalus, neat-sisakysitė duoti tiek, kiek ga-lėsite. Kelios dešimtys arba net keliolika tukstančių dolie-rių, jau būtų didelė mums pa-gelba. Mes gal įstengtume vi-sas Centrams priklausančias organizacijas tiek sušelpiti, kad jos galėtų atgyti po karo, stip-riai atstototi ir toliau jau savo pajiegomis veikti.

Ypatingos ir nepaprastos reikšmės Lietuvoje šiandien i-gi-jau Lietuvių Krikščionių Demo-kratų partija: rinkimai į Stei-giamąjį Seimą jau už dviejų-trijų mėnesių. Kiekviena par-tija stengiasi suvartoti visą, kad tik didesnį savo atstovų skaitlį ji pravedus. Visiems tik aišku, kokios atvaizdos bus Steigiamasis Seimas, tokios iš-raiškos liksis kaip užsienio ly-giai ir vidaus Lietuvos poli-tika. Kr.-Demokratai irgi ruo-šiasi į darbą ir pasitikėdami Jusų, Broliai Amerikiečiai, paspirtim, savo organizuota pajiega tikisi laimėsia.

Pasitikėdami Jusų nuolati-nių ypač gi šiam momentui gilum prielankumu, siunčiamė visų mūsų organizacijų vardu kuoširdingiausius pasveikini-mus ir Dievo malonių linkėji-mus.

Liet. Kr.-D.-kratų Pirm.

A. Stulginskis,

Kat. V. Centro Pirm.

Kun. J. Vailokaitis,

Reikalų Vėdejas.

Kun. J. Vyšniauskas,

Lietuva, Kaunas

Laisvės Aleja 31,

Spalio 31 d., 1919 m.

NEBUS TAIKOS LIGI NAU-JŲ METŲ.

Paryžius, gr. 24. — Sumai-

nymas ratifikuotos taikos su-tarties su Vokietija nebus ga-limas ligi pabaigos šių metų, anot tvirtinimų prancūzų ofi-cijalės sferose.

Šita opinija išreikšta vakar tuojaus po to, kuomet vokiečių atstovybės pirmininkas prane-šė, jog jis su talkininkų atsa-kymu į pastarąją vokiečių no-tą tuojaus iškeliaujas Berly-nan. Reikalinga, sako, kad talkininkų atsakymą aptartų pati vokiečių vyriausybė.

VOKIEČIAI ATSTOVAI PA-SILIKSIA PARYŽIUJE.

Paryžius, gr. 24. — Vokie-čių atstovai, kurių keli norėjo ti-kelti Berlynan su talkinin-kų atsakymu, atmainė savo nusprendimą. Pasiliks Pary-žiuje. Tad gal ir taikos sutar-ties ratifikavimas veiksiau i-

Valdevu

Apie 600

įstaigų,

mieste,

kad jis y

gas, gyva

nės masi

garinės

las, plyto

niai daikt

yra fabrik

lyba ir p

taip-gi me

bena ar i

netomis

transakcij

tame mies

įardų doli

Pittsbu

400 visoki

Katalikai

užėmę pir

naują ka

cash pinig

matyt, spr

degos koky

DRAUGAS.

Baisi puga, gaudžia vėjas,
Neramu lauke visiems,
Keliaininkas paaukęs,
Audroje žaislu vilnims.

Užia, kriokia, kyla bangos,
Mėtosi rušiai visur,
Tarsi kokie kalnai rangos.
Klausi: "Kur jie bėga?—Kur?"

Nors luotelis keliaininko,
It koks šapas bangose;
Išsigelbėti jam vyko,
Radus draugą varguose.

Patyrimo tvirtą ranką
Štai čia, sako, imk, brolau!
Nes gabumų man pakanka,
Kad duoti pagelbą tau.

Pasaulinėj' baisioj' audroj'
Plaukia laivas mus buities.
Mums beskestant varge, raudoj',
Kas apgins mus nuo mirties?

Kuomet sielai rengia mirtį,
Sugedimo gaivalai;
Nepaduk jiems laivo irti.
Dingęs verksį pervėlai.

Pranas.

Vaidevutis

Vakacijų Užrašai.

Pittsburgh'as.

(Taša.).

Apie 6000 visokių fabrikacijos įstaigų, kurios randasi šiame mieste, duoda pamato spręsti, kad jis yra didžiausias pramoninis, gyvas. Visokios elektrinės mašinerijos, lokomotyvai, garinės mašinos, pečiai, stiklas, plytos, kamščiai, bronziniai daiktai ir tt. Pittsburghe yra fabrikuojama. Didelė prekyba ir pramonė yra daroma taip-gi medžių, kurį čia atgabeną ar išgabeną viršū paminėtomis upėmis. Pramonės transakcijų metinė suma siekia tame mieste ligi keturių milijardų dolerių.

Pittsburghe skaitoma apie 400 visokio tikėjimo bažnyčių. Katalikai savo skaičiumi turi užimę pirmąją vietą. Jie turi naują katedrą, konsekruotą, cash pinigais pastatytą, kuri matyt, sprendžiant pagal medegos kokybės ir struktūros, iš savo keturį milijonų dolerių.

Nei vienas keliaininkas, lankydamas Pittsburgho miestą, negali aplenkti neatlankės Carnegie Library and Museum. Tokios gražios įstaigos mes Chicagoje neturime. Tam rūmui su visais įtaisymais Carnegie išleido netoli 10,000,000 dol. ir dovanojo Pittsburgho miestui. Milžiniškos struktūros vidus išpuoštas brangiausiu marmuru, skulptūros tvariniais, genijaliais dailininkų paveikslais.

Miesto pirklybiniame centre daugybė augstų namų, taip vadinamųjų sky-seraperių. Žmonių kaip skruzdžių. Bet sąlygos sveikatingumui prastos: per daug dūmų ir dulkių, kilančių iš kaminų milžiniškųjų fabričių.

Baigdamas miesto observaciją sudėjau vizitą gerb. kun. Sutkaičiui, Pittsburgho lietuvių pionieriui, Sv. Kazimiero parapijos klebonui. Graži bažnyčia, klebonija, mokykla liudija, jog klebono daug veikta savo tautiečių labui.

Is čia gerieji draugai palydėjo mane iki Pennsylvania stoties, kur sėdau traukinin tolimesnei kelionei Pennsylvania geležinkelio linija. Tai buvo vakare 9:30 eastern time. Šią naktį jau truputį galėjau užmigti. Matyt, su savo padėjimais jau pradėtu pamažėti apsiprast. Apie 8 val. ryto buvau jau New Yorke. Oras labai gražus. New Yorkas linksmai maudėsi auksiniuose saulės spinduliuose.

New Yorkas.

Gyvenant Amerikoje nematyti New Yorko būtų didelė

klaida. Tik New Yorką pamąčius tikrai galima spręsti kas yra ši šalis, kaip ji yra turtinga, kaip augštai čia stovi pramonė ir žmonių kultūra.

Daugybė asmenų nėra matę to įstabaus visokių žvilgsnių miesto. Jis guli ant kranto Hudson ir North upių, taip-gi ant Atlantiko vandenyno ir Long Island įtakos pakraščiu, turėdamas užimęs apie 400 kv. mylių žemės plotą. Savo padėjimu tai didžiausias uostas netik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje.

Matydamas New Yorką jauti save didesniu, galingesniu. Jauti žmogaus proto galybę, jo išmintį. Kaip kurie pranašavo, kad Naujasis Pasaulis bus nuokytu senai Europai. Pranašavimas pildosi. Amerika išlošė Didžiąją Karę. Prieš ją nulenkę galvą Europos galingosios viešpatijos. Šiandien trečdaliu visos žemės aukso turi Suv. Valstijos, reiskia, du trečdaliu visapasaulinės galybės randasi šioj šalyj.

New Yorkas yra pavyzdžių amerikiečių ypatingo gabumo vedime kasdieninių žmogaus gyvenimo reikalų prie tobulybės. Kaip bitės susispietę į patotų punktą! Pasidarė ankšta, bet jie panaudojo savo dvasines jėgas kliučių prašalinimui. Sulyginamai mažą žemės plotą užimdamas, miestas įstengė savin sutalpinti apie 6 milijonus žmonių. Ir visiems visko pakaktinai, ir visi lengvai praeina: ten nėra komunikacijų betvarkės, susiklausymas pavyzdingas, kiekvienas turi darbą ir išlaikymą. Tokia Chicago, sakysime, turi kelis sykius didesnę žemės plotą užėmusi, namai, išėjus vidurmiestį, žemi, bet komunikacija prasta, tramvajuose kimsatis, gatvėse betvarkės daug. New Yorke to visa nėra. Myliu aš jį. Jis yra didis ir galingas! Savo konstrukcija ir turtu yra pirmutinis miestas ant žemės skritulio. Užsiminsiu tik apie kaikurius dalykus, labiau man atidą patraukusius:

Vandens sistema, kuri pristato gyventojams pamatinį gyvybės elementą, yra stebėtinai. Ji išsavo miestui 176,000,000 dol.

Visame mieste po žymiausias gatvėmis yra įstaiyta puikiai tuneliai. Kaikuriose vietose po tais tuneliais yra sub-tuneliai ir dar sub-sub-tuneliai. Tai savo rūšies amerikietiškosios konstrukcijos įdomybė. Viršui gatvė, kaip paprastai, vaikščioja street-cars savo surface linijomis, ant ku-

rių yra elevatoriai. Tai-gi tokiu būdu pasidaro net penkios linijos komunikacijai esant vienai ant kitos. Neskaitant viršutinių linijų vienu tuneliu konstrukcija išsavo New Yorkui 300,000,000 dol. Tai rekordas pasaulinėj istorijoj. Stebėtinu greitumu elektriškai traukiniai vežioja žmones tais tuneliais, kurie kaikuriose vietose būdami 110 pėdų gilumoj. Tuneliai platūs: turi po dvi, tris ir net keturias linijas. Nuo City Hall Park iki 96th St. keliaininkus atveža į 13 minučių.

Be tunelių ar t. v. subways, kurie randasi po miestu sausžemy, svarbiausiose komunikacijai punktuose yra ypatingi tuneliai apačioj upių. Tokių tunelių New Yorko daugybė. Pav. Manhattan-Brooklyn tunelis eina apačia East River gilyje 100 pėdų nuo upės dugno. Tas tunelis apačioj upės eina per kiečiausią uolą ir turi 6790 pėdų ilgio. Jo padirbimas kainavo 10,000,000 dol. Apačia East upės dar eina kitas tunelis vardu Interborough Rapid Transit Tunnel. Apačia North upės eina Hudson-Manhattan ir New York-New Jersey tuneliai, kurie turi dvi-tris geležinkelinių linijas elektrikiniais traukiniais. Apačia upės Hudson eina Pennsylvania geležinkelio tunelis, kuriuo man teko važiuoti. Jei šalyj manęs sėdėjusius keleivis nebūtų man pastebėjęs, aš nebūčiau susipratęs, jog važiuojame plačiosios Hudson upės apačia. Visi tie povandeniniai tuneliai yra nuliudinti iš geležies vamzdžio pavidalu ir turi storumo maždaug 15 pėdų.

New Yorke yra daug ir labai brangių tiltų. Pav. Manhattan tiltas pradėtas statyti 1901 m. ir baigtas 1909 m., turi 8,655 pėdų ilgio, 120 pėdų pločio; kainavo 23,400,000 dol. Brooklyn tiltas, jungiąs New Yorką su Brooklynu, einas per East River, statytas nuo 1870 m. iki 1883 m., kainavo 21,000,000 dol. Turi 6,537 pėdas ilgio, 85 pėdas pločio; augščio nuo vandens 135 pėdos—vadinasi, apačia tilto didžiausi laivai gali perplaukti. Blackwell's Island and Queensboro tiltas turi 7,636 pėdas ilgio; išsavo 29,000,000 dol. Williamsburg tiltas: jo ilgis 7,200 pėdų; plotis 118 pėdų; pedestalai 335 pėdų; ar paviršiaus 135 pėdos. Išsavo 23,000,000 dol. Dar vertas yra pažymėjimo Hell Gate tiltas, kuris yra svariausias pasaulyje, nes turi apie 100,000 tonų. Tiltas suvedimas arba skliautai taip-gi didžiausi ant žemės skritulio, nes jie turi 1016 pėdų. Nuo skliautų vidurio iki vandens paviršiaus yra 300 pėdų. Tuo tiltu eina keturi geležinkeliai. Išsavo 25,000,000 dolerių.

Daugelis iš lietuvių važiuojant Amerikon per New Yorko uostą yra mačiusių Laisvės Stovylą su žibintu augštai iškeltu dešinėj rankoj. Tai stovyla yra nepaprasta savo didumu. Aš manyčiau, kad tai didžiausia stovyla ant žemės kamuolio. Ji stovi ant Bedloe salutės. Ta stovyla yra darbas garsaus Prancūzijos skulptoriaus Augusto Bartholdi. Idėją tokiam sumanymui artistas gavo 1865 m., kad ją dovanojus Suv. Valstijoms ženklau užmegstų artimesniųjų ryšių savo tėvynės su šia šalimi. Stovylas "oda" yra varinė, o vidaus skeletas geležinis. Inžinieriškąjį konstrukcijos darbą stovylai prižiūrėjo garsusis Prancūzijos inžinierius Eiffel, kuris patatė augščiausį pasaulj bokštą Paryžiu, pra-

SKAITYTOJŲ BALSAS.

SKIRTUMAS TARP LIETUVIŲ KATALIKISKŲ IR VIEŠŲJŲ MOKYKLŲ.

Pradėjus plačiau žiūrėti į tas dvi skirtingas mokyklas, mes pastebėjome didelį, platų tarpą tarp jų, kuris išymiai skiria jas viena nuo kitos, kaip mandagumo išauklėjime, taip ir tėvynės meilės įkvėpime.

Mergaitė ar vaikutis, lankantis lietuvių katalikišką mokyklą, daug augščiau yra pakilęs dvasioje, kas man pačiam teko patirti.

Kuomet aš atlankiau Visų Šventų parapijos mokyklą, tai tos mokyklos tvarka, jos tvarkytos ir tie mokiniai didelį įspūdį padarė į mane. Rodos, malonu, smagu būtų su jais per dienas būti.

Seserys vienuolės juk tai lietuviškos mokytojos, lietuvių dvasios palaikytojos; jos yra kūrėjos tos šviesos, be kurios šiandien tauta negali gyvuoti, neturinti ištikimų tėvynaičių, nemokančių ir nežinančių kaip branginti ją.

Malonu buvo, kuomet svečias, gerb. kun. Laukaitis, atlankęs tą mokyklą, susitiko su širdimis, turinčiomis tą patį kraują, tą patį troškimą. Kada tie vaikučiai, mūsų vienuolių seserų išmokinti, užtraukė gerb. kun. Laukaitį tautinę dainelę, jis jautė ir žinojo, kad amerikiečiai lietuviai dar nėra išstauję, kad stengiasi palaikyti tą, ką jiems Lietuva yra suteikusi, perduodami savo tėvynės jausmus ateinančiai eilei. Iš to viso tėvams garbė, džiaugsmas ir paguoda, o mūsų tautai nauda, didelė nauda. Niekas negali apkalnuoti vertės tokių mokyklų.

Blogai daro tie tėvai, kurie leidžia savo vaikučius į parapijinę mokyklą. Tik iki vaikučiai prieina prie pirmos šv. Komunijos, o paskui, nenorėdami mokėti tos menkos duoklės, ištraukia jau pralavinę vaikutį, ir nustumfa jį į viešąją mokyklą.

Negerai daro tėvai taip elgdamiesi: daro skriaudą patys sau ir visai mūsų tautai.

Tat-gi didelį matome skirtumą tarp parapijinių ir viešųjų mokyklų: parapijinėse mokyklose vaikai buvo išauklėti tėvynės meilėje, qnandagume, o viešose jie to negauna, o tas juk jiems labiausia yra reikalingas.

Kurie norime, kad didintų tėvynaičių skaitlius, leiskime savo vaikus mokintis ten, kur tėvynės meilė į jų jaunus sielas bus įdiegta ir išauklėta; leiskime juos į lietuviškas parapijines mokyklas.

Jos išauklės mūsų vaikus doriais ir naudingais.

Naras.

mintą jo vardu. Po ilgo darbo stovyla tapo užbaigta ir dovanojama Suv. Valstijoms Prancūzijos vardu 1884 m. Pati stovyla turi 151 pėdą ir 1 colį augščio. Pedestalas yra 155 pėdų. Viso su pedestalu 305 pėdos augščio. Neskaitant pedestalą stovylas svarumas yra 450,000 svarų arba 225 tonai. Stovylas galvoj gali sutilpti lengvai 40 ypatų; žibintuve-gi sutilptų 12 žmonių. Kad supratus aiškiau kokia tai milžiniška stovyla reikia žinoti štai kas apie ją: nosies ilgis—4 pėdos; gerklės plotumas—3 pėdos; rodomojo piršto (smiliaus) ilgis—8 pėdos ir tt. proporejonaliai.

(Daugiau bus).

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS DIDELIS SIENINIS

'Draugo' Kalendorius

KALENDORIŲ puošia gražus Pirmojo Lietuvos Prezidento A. SMETONOS paveikslas. Kalendoriuje yra pažymėtos dienos pasninkų ir švenčių.

KALENDORIAUS KAINA - - 25c

Kas prisijus "Draugo" prenumeratą metams, arba pusei metų, gaus KALENDORIŲ DOVANAI.

PRINCE ALBERT
BUS JUSŲ
PYPKEI RUKALAS

PRINCE ALBERT suteikia pypkės rukojojams daugiau tabakinio smagumo, negu jie kada nors pažino. Tas tabakas turi tokį puikų skonį ir kvapną ir yra taip vėsus ir gaivinantis. Visos šalies vyrai jį geriaus mėgsta už tai, kad jisai turi skirtingą kokybę.

Nežiūrint kiek Prince Albert tabako rukys lietuvių peršėjimas ir gerklių išdžiuvimas tave neerzins. Peršulįs ir džiovinimas yra prašalinti mūsų užpatentuotu procesu. Už-tai-gi gali rudyti ir džiaugtis—Prince Albert yra toks geras ir užganėdijantis.

Gaunamas raudonoje krepšeliuose, raudonoje bleinėse ir pusė svaro blekės humidoruose arba svaro stiklo humidoruose, kurių dangtelioje randasi kempė drėgnumo palaikymui.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO.
WINSTON-SALEM, N. C.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

"Draugas" i Lietuvą

EINA UŽ... \$6.00
METAMS

UŽPRENUMERUOKITE SAVO GIMINEMS IR PAŽISTAMIEMS.

TEL. McKINLEY 4088
DR. S. BIEZIS
Gydytojas ir chirurgas
VALANDOS 4 iki 8 vakaro
3114 W. 42nd Str.
Arti Kedzie ave.

DR. F. O. CARTER

Akių, Ausų, Nosies ir Gerklių

Daktaro patarimai Jūsų akims daktarui akimis. 22 1/2 ant STATE ST. I gaus patarimus. Gausios išauklėjimas, nerviskumas, inominia ir nevirškulavimas tautai atneša da nuo silpnų akių ir reikiu tuoliau eiti pas daktarą. Kvalitas akys patalios. Adara substo po pietų ir nedideli.

FRANKLIN O. CARTER, M.D.
120 So. State St. (Antros lubos) Chicago.
(Vienos durys į žemius nuo Fale)
Valandos: 9 iki 6. Nedideliomis 10 iki 12.
Telefonas Central 827.

F. P. BRADCHULIS

Lietuvės Advokatas

Attorney at Law

105 W. Monroe, Cor. Clark

Room 1207, Tel. Central 220

CHICAGO, ILLINOIS

Gyv.: 3112 So. Halsted Street

Telefonas Yards 2290

PIRKITE LIETUVOS VALSTYBĖS BONŲ.

Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

Geresni Biscuits Padaryti Geresniu Budu

Mašina Pakuoti

Crispo Soda Crackers

"R" menesiai, oyster menesiai, jau čionai

— laikas kuomet viskas šušala į ledą.

— kuomet skanus cocktail ir socai pavilgina apetita.

— ir trapus Crispo Oyster Crackers su labai gardų skonį. Neužmiršk jų užsisakyti kitame orderij. Jūsų grocerininkas turi juos arba partrauks jums.

Sawyer Biscuit Co.

Telefonas Haymarket 5160

BIZNIERIAI GARSINKITES "DRAUGE."

Apie Tėvynės Meilę.

DIALOGAS.

Kalba Jonas su Antanu.

JONAS. Pasakyk man, Antanai, kodėl visi visų tautų žmonės taip tankiai kalba apie tėvynės meilę?

ANTANAS. Nes mylėti tėvynę yra įgimta žmogui, taip pat kaip ir tėvų meilė. Nesugedęs vaikas myli savo tėvus.

JONAS. Taip, aš sutinku, nes ir pats karštai myliu savo gimdytojus.

ANTANAS. Ne tik užtai mylime savo tėvus, kad anie mus gimdė, bet ir už tai, kad auklėjo, rūpinosi mūsų gerove. Kartais net nuo savo lupų atimdavo kąsnelį, idant mes nebadautume. Kiek kartų sirgome, anie, it angelai, daboję mus ir dėję pastangas, kad koveikliausia pasveiktume. Kiek naktų mus augindami patys nemiegojo. Tai-gi didžiai nedėkingais pasirodytume, jei anų nemylėtume.

JONAS. Taip, aš suprantu, jog tėvus reik mylėti, bet kodėl tėvynę reik mylėti?

ANTANAS. Tėvynę reik mylėti dėlto, kad ji yra mūsų motina. Ji mus gimdė lietuviais, maitino, auklėjo, rūpinosi mūsų gerove kiek tik išgalėjo. Tėvynę kaip tėvus, ir net daugiau negu tėvus, reikia mylėti.

JONAS. Tai kodėl-gi net daugiau už tėvus reikia tėvynę mylėti?

ANTANAS. Dėlto, kad ana per amžius mus tėvus, bočius ir visą tautą maitino ir auklėjo.

JONAS. Tas tiesa, bet koks ten buvo tas mūsų tėvynės auklėjimas. Kitos tautos tai išikrūjū privalo mylėti savo tėvynę, bet mes lietuviai—tik vargome ir skurdome.

ANTANAS. Tai kas-gi kaltas? Juk ne tėvynė, kad mes skurdome ir vargome.

JONAS. O-gi kas, jei ne tėvynė!

ANTANAS. Aš visai nesuprantu, kodėl tu už vargus kaltini savo tėvynę?

JONAS. Tai ką-gi kaltinti?

ANTANAS. Visus ir viską, bet ne tėvynę, ne mūsų brangią Lietuvą. Visus, kokius tik jai Dievas pavedė turtus ana gryną širdim pavedė savo vaikeliams. Pavedė girias, upes, laukus, žemės turtus ir jos vaikus, paukščius, žvėris, žuvis, medžius—žodžiu, viską, ką tik turėjo, o turėjo ir dar turi gana daug!...

JONAS. Tai kodėl pas mus skurdas ir vargai, o kituose kraštuose gerbūvis ir laimė žydi?

ANTANAS. Todėl, kad vieno tėvo ir vienos motinos vaikus ne visiems vienodai visuomet sekasi. Vieni vaikai turi gyvenime pasisekimą ir yra laimingi, o kitiems visai nesiseka—it iš akmenų viskas kalasi.

JONAS. Taip, aš žinau daug panašių atsitikimų, bet kas kaltas? Ar ne tėvai?

ANTANAS. Geri tėvai visus vaikus myli vienodai. Del jų laimės net kraujo nesigailėtų, bet štai ne visiems vienodai sekasi. Pasisekimas priguli ir nuo pačių vaikų ir nuo tų aplinkybių. Mes, lietuviai, nesame taip laimingi kaip kitos tautos, tai jau užtai ne tėvynė, bet arba patys save, arba aplinkybes turime kaltinti.

JONAS. Kokiu būdu galime save kaltinti?

ANTANAS. Nei tu nei aš nenorėtume save kaltinti ir geriau būtų, kad nei neatrastume tokios priežasties, bet vis-gi manau ir mes esame nors kiek kalti. Niekas, žinoma, sau blogo nenorėtų, kiekvienas trokšta kogeriausia, bet kartais per neatsargumą pakreipiam žingsnius ne ten, kur reikėtų. Tada daug, daug prisieina klysti. Nusidėjo mūsų tėvai, o mes už juos turime kentėti. Anie politikos kelią apsirinko klaidingą, na, ir štai iki šiam laikui turime sunkiai darbuotis ir kentėti, kol atrasim naują tikrą kelią.

JONAS. Kame tu manai ir kokiu būdu paklydo lietuvių tauta?

ANTANAS. Aš manau didžiausia klaida buvo susisėbravimas su lenkais Jogailos laikais. Lietuva tada buvo galinga

ir tris kartus didesnė už Lenkiją! Gudrūs lenkai paviliojo Jogailą, o tas, vedamas karalaite Jadvyga, atidavė Lenkijai visus pietinius Lietuvos plotus su miestu Kijevu. Jis labai sumažino savo tėvynę, o naudos Lietuvai nepadarė visai. Lenkai nuolat pešdavosi su savo visokiais kaimynais, o lietuviai, kaip su Lenkija bendrai veikiant, turėjo nuolatai, noroms-nenoroms, lenkams—padėti. Už daugelį kartų, kuriuose lietuviai gelbėjo lenkus, vos ne vos vieną kartą lenkai nedideliam skaitliu prigelbėjo lietuviams. Tai buvo Jogailos ir jos dinastijos laikais. Lenkai išliko ir politiškai ir medgiškai taip augštai kaip niekad. Anie ieškojo visur ir visame tik savo labo. Lietuvos apšvieta anie visai nesirupino. Susisėbravę su lenkais lietuviai užsikrėtė visokiais ydomis. Atsirado ir Lietuvoj kerštų, barnių, nesutikimų. Lietuva, kuri prieš susijungimą su lenkais ėjo didin, —po susijungimui jina pradėjo smukti žemyn—vienos šalys paskui kitas teko rusams, net ir patiems lenkams. Gale Lietuva su pačia Lenkija pakliuvo po svetimu jungu.

JONAS. Na, tai ar jau jokios naudos iš to susivienijimo Lietuvos su Lenkija nematė lietuviai, kada su anais padarė sutartį, kaip lygūs su lygiais?

ANTANAS. Lietuviai turėjo gerų norų apsisaugoti nuo vokiečių ir rusų. Norėdami tapti katalikais bei pamesti stabmeldystę, katalikystės nenorėjo imti nuo vokiečių, kurių už jų žiaurumą neapkętė. Tai-gi, Jonai, ar-gi gali kaltinti mūsų tėvynę už tai, kad senovėje nežinojo tiek daug kaip dabar?

JONAS. Aišku, kad ne.

ANTANAS. Jeigu tat aišku, tai už nepasisekimus nekaltinkime tėvynės. Pirmą ana atidavė mums visus savo turtus ir patogumus. Užtat už meilę, ne kitaip, tik meile mums reik atsimokėti.

JONAS. Tai ką turime daryti, kad parodytume meilę savo motinai—tėvynei?

ANTANAS. Geras vaikas, jeigu tikrai myli savo motiną, niekad savo motinos neišsida ar tai laimėj, ar tai nelaimėj.

JONAS. Ypač jeigu tas vaikas pats buvo jos nelaimės priežastis.

ANTANAS. Toliau—geras vaikas niekad neužduos savo motinai nuliudimo.

JONAS. Kada-gi tat gal atsitikti?

ANTANAS. Tat atsitinka, jeigu vaikai tarp savęs nesutinka, pesasi, vienas kitą žemina, kolioja, pašiepia, išjuokia, skriaudžia.

JONAS. Tas daro baisų nesmagumą motinai.

ANTANAS. Geras vaikas atjaucia motinos vargus ir stengiasi palengvinti.

JONAS. Tai koki-gi būdu galima tuos vargus motinai palengvinti?

ANTANAS. Tas priguli nuo to, kokia yra vargų priežastis? Jeigu motiną vargina skurdas jos beturčių vaikų, tai tie turtingesnieji privalo beturčius šelpti. Jeigu motina vargsta del blogo vaikų pasielgimo, tai reikia, kad vaikai vienį kitus nuo blogo vestų į gerą kelią. Jeigu motinai skauda širdį bežiurint į vaikų tamsumą, tai jie visomis spėkomis privalo stengtis šviesinti.

JONAS. Žinai, Antanai, tie visi tavo nurodymai man patinka.

ANTANAS. Tai dar, Jonai, tas neviskas. Geras vaikas privalo mylėti motinos kalbą, nesisarmatyti jos.

JONAS. Niekas būtų, mano supratime, kas savo kalbos gėdytųsi prie kitų.

ANTANAS. Bet vienok tarpe mūsų yra tokių, kurie užsigina savo kalbos. Vaikui pradėdant kalbėti, anie, vietoj mokinti savo tėvynės kalbos, mokina svetimu. Lietuviškai, sako, paskui išimokys. Pirmą teismoksta kalbėti poniškai.

JONAS. Tas tai jau liudna ir net griaudinga. Tokie tėvai sulauks to, kad šaldindami kudikio širdį nuo tėvynės ir patys nematys tikros, karštos meilės nuo savo vaikų.

ANTANAS. Džiaugiuosi, Jonai, kad kaskart labiau pradėdi mane suprasti. Geras vaikas netik gerbia, bet ir užlaiko savo motinos tikėjimą. Mūsų motina katalikė, todėl ir lietuviai, kurie myli savo motiną, privalo užlaikyti jos tikybą.

(Daugiau bus).

NEWARK, N. J.

Newarko gatvekarų kompanijai nebutų vargo su nustatymu mokesnio už važinėjimą, jei nebutų "Jitnių." Esant "jitniam" ir šiaip taip galint darbininkams nuvažiuoti darban, ar šiaip kur, gatvekariai gali "stieikuoti" koilgiausia.

Dabar karų kompanija skelbia, kad žmonės daugiau važinėja gatvekariais, mokėdami po 7 centus ir centą už transferą, kaip pirma nuo mailės kad mokėjo.

Mokestis 7 centai buvo įvesta pradžioje lapkričio ir tai per lapkričio mėnesį "jitniai" kasdien po 5000 žmonių išvežiojo mažiau negu spalio mėnesį.

Spalio mėnesį j mokestis buvo: 3 centai už pirmą mailę ir po du centus už kitas, arba 5 centai už pirmas 2 maili, 1 centas už kitas ir centas už transferą.

Štai kaip parodo skaitlinės: lapkričio mėnesį Newarko 390 "jitnių" pervežė iš vietos į vietą 3,719,967 žmones, nuo kurių buvo paimta \$185,997.85; miestui taksų užmokėjo \$7,157.98. Gi spalio mėnesį tie patys "jitniai" pervežė 4,005,384

WILSON'S Certified BACON

Pamėginkite geresnio skonio Wilson's Certified Lašinius.

SPECIJALIAI aptrinuoti geriausių kiaulių; gerai išpikeliuoti; gerai išrūkyti—Wilson's Certified Lašiniai turi saldų skonį; sykį paragavęs visuomet pažinsi tą skonį ir kitokių nevalgysi. Tavo krautuvninkas tau pristatys jeigu reikalais Wilson's.

Wilson & Co.
41st St. and Ashland Ave.
9227 Baltimore Ave. 1237 Oakdale Ave.

The Wilson label protects your table

GREITA PAGELBA
Sūpnybės, pačiančios nuo persidirbimo, palisimo, spūnių ir raumenu sustingimo, skausmų strėnos, yra greitai pašalinamos, vartojant
PAIN-EXPELLERI
"Draugo Reikale"
Seimynas, kurio karta dažinojo jo veikiančią įiegą, daugiau be jo nepasieina. Yra tik vienas Pain-Expelleris ir del just apsaugojimo, jis yra paženklinas mūsų vaizbaženklis.
ANCHOR (Ikaras)
Jeigu ant pokello nėra vaizbaženklis ikaro, tai jis nėra tikras ir jus tokiu neimkite.
Sose aptiekose po 35c. ir 65c. Taipgi galima gauti pas išdėbėjus:
A.D. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

žmones, kurie užmokėjo \$200, 269.20; miestui taksų užmokėjo \$7,797.00.

Šimet "jitniai" pervežė 16,222,684 žmones per 11 mėnesių daugiau, negu 1918 metais per 12 mėnesių. Šimet per vienuoliką mėnesių "jitniai" pervežė 33,243,336 žmones, o praėjus metu 17,120,652. Tas parodo, kad šimet skaičius važiuojančių "jitniais" pasidaugino.

Praeitą metą "jitniai" surinko \$856,032.82, o šimet per 11 mėnesių \$1,667,166.89. Už praeitą metą miestui taksų užmokėta \$36,151.22, o šimet per 11 mėnesių užmokėta \$67,777.55. Šimet skaičius važiuojančių "jitniais" pasidaugino dėlto, kad pernai karų kompanijos už važinėjimą ėmė tik 5 centus, o dabar 7 ar 8. Skaičius važiuojančių "jitniais" smarkiai pradėjo augti dėlto, kad keli mėnesiai atgal "jitniai" vežė už 5 centus, o karai 7c. Jei ir toliau toks skirtumas bus ir publika nenusileis, tai galima tikėtis, kad ateinančiais metais "jitniais" išvežiojamų žmonių bus ne 16 milijonų, o mažiausia 50 daugiau dar ir už šimetą.

V—is.

SPAUDOS DRAUGIJOS VALDYBA.

Pirmininkas Kun. F. Kemėsis, E. 381 Westminster ave., Detroit, Mich.

Vice-Pirmininkė Monika Gurinskaitė, 3347 Auburn ave., Chicago, Ill.

Sekretorius Kun. V. Kulikauskas, 2327 W. 23-rd pl., Chicago, Ill.

Išdininkas Kun. F. Kudirka, 2327 W. 23-rd pl., Chicago, Ill.

Ižo globėjas I. Nausėdas, 917 W. 33-rd str., Chicago, Ill.

Literatūris patrėjas Kun. P. Bucys, 2634 W. Marquette Rd., Chicago, Ill.

"DRAUGO" KNYGYNE

Galite gauti.
6 Veiksmų, 9 Paveikslų Drama.
"KANTRI ALENA"
Parašė.
Pr. M. Juras.
Kaina 35c.

Ją galima gauti taip pat ir pas Lietuvos Vyčių 5-tos kuopos ingaliotinį p. S. Mureiką, 1700 Wabansia Ave., Phone Monroe 5191, Chicago, Ill.

2. **GRAŽIŲ LAIŠKŲ** — su paveikslėliais, gėlemis ir gražiais linkėjimais a) i tėvus; b) i pačią ir vaikučius; c) i brolius; d) i seseris; e) i gimines, Rašantiems laiškus i Lietuvą pasihiname jų išgyti. Kaina vieno 10c.

3. **PAVEIKSLŲ** —
a) Atminimui Pirmos Komunijos po 15c.
b) Atminimui Pirmavones po 15c.
c) Atminimui Sluibo po 25c.
Jie yra su tam tikrais atspaustais žodžiais, kurių tarpe galima darsrašyti, kas reikia, atsižvelgiant i žmogų ir vietą.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.

1800 W. 46-th Street, Chicago, Ill.

LIETUVISKOS GAIDOS.

1. Solių Rinkiny su stygų orkestru, 11 knygelių.
2. Solių Rinkiny No. 2 stygų orkestrui 10 knygelių.
3. Trimitas Solių Rinkiny pučiamai orkestrui, 10 knygelių.
4. Solių Rinkiny, Pianui. Jame yra 18 lietuviškų solų.
Gla yra įvairiausių lietuviškų solų, maršų, himnų, sukintų, overtūrų ir t.t. Pianu knygtės po \$1.00. Kitų instrumentų po 50c. Visai orkestrui tikrai \$4.00.
5. Fantazija, smailiu solo, su pritarimu Pianu 35c.
6. Penkis dainės, Pritaikytos mokyklų chorams 35c.
7. Solios giesmės tolygi kalboj mokyklai chorui 35c.
8. Dardodas gaidas. Pianus, grojamas masiniais styginiais, pučiamais instrumentais. Visiška šia muzika.

V. NICKUS Musical Instruments.

10308 Michigan, Ave., Chicago.

PINIGUS LIETUVON

JAU VEL SIUNČIAM

Dabar Siunčiam Tikrai Vienas Markes.

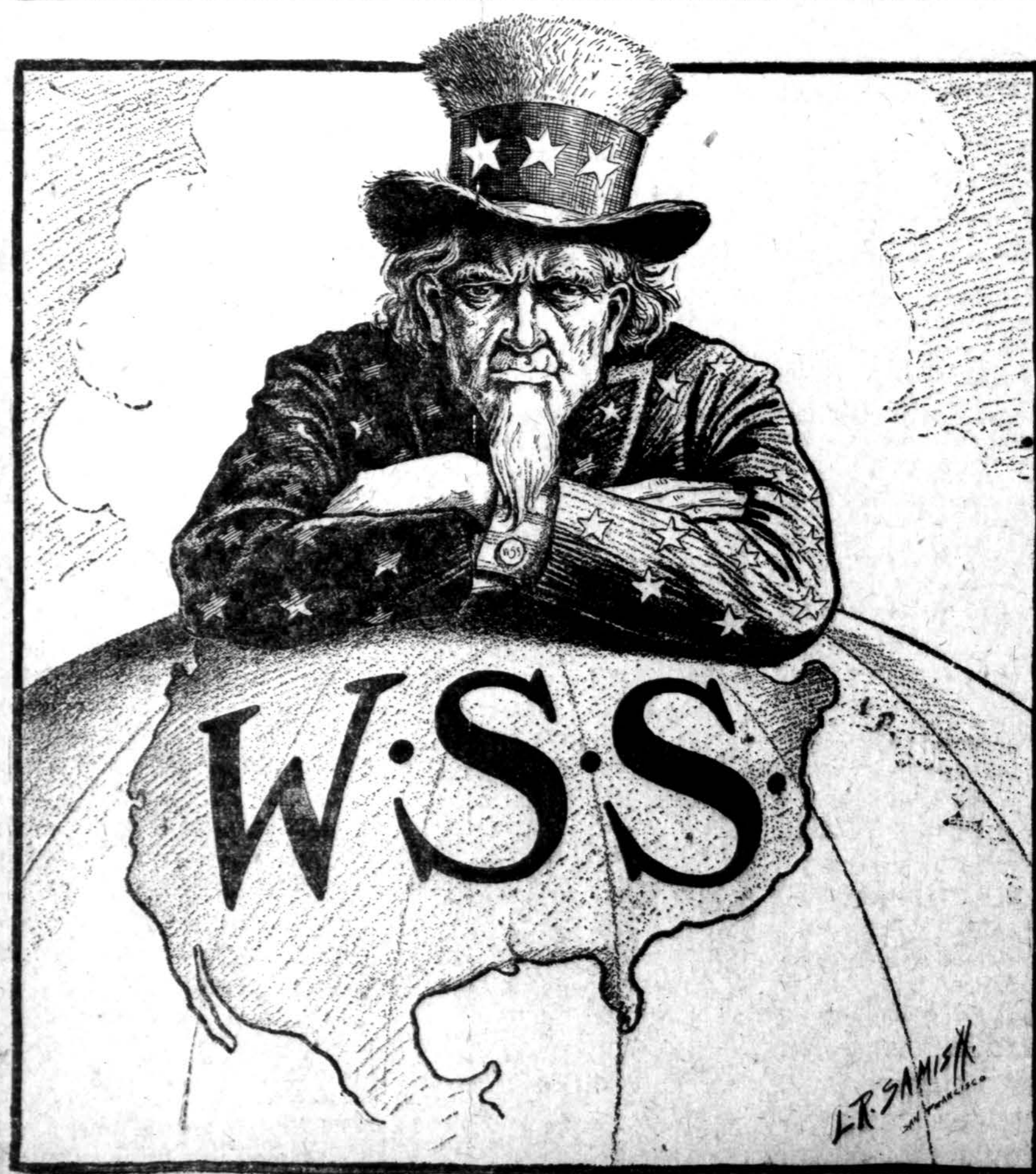
Pirmu negu siųsite savo gentims i Lietuvą pinigų — pasiklauskite pas mūs jųjū kurso. Mes siunčiame pigiaus negu visi kiti ir už pinigus pilnai atsakome.

Kursas mainos kasdien. Rašykite šiandien:

Centralis Bendras Lietuvių Bankas

Centras: 32-34 Cross Str., Boston, Mass.

Skyrius: 366 W. Broadway, S. Boston, Mass.

Lietuviai Amerikoje.

JERSEY CITY, N. J.

Per kun. J. Laukaičio prakalbą gruodžio 1 d. paaukavo šie žmonės:

Kun. J. Krasnickas 100.00.
Po 10 dol.: J. Ketvirtis, V. Miliauskas.

K. Marcinka \$7.00.
P. Rumulevičius \$6.00.

Po 5 dol.: O. Jaraškiutė-Jasilionienė, J. Markevičius, A. Zutkiutė, V. Kasparavičius, L. Kiaulienė, O. Menkevičienė, J. Černiauskas, J. Greičiuvienė, J. Bartkus, K. Jušienė, P. Savulienė.

A. Andriukaitienė \$3.00.
Po 2 dol.: V. Strimskutis, J. Apanavičius, P. Šurkus.

Po 1 dol.: K. Kepalas, J. Taurtis, M. Petronis, J. Brazauskienė, S. Rimeika, S. Simkus, J. Šukienė, L. Žuiztra.

Kitos aukos smulkesnės.
Viso labo surinkta \$212.00.

RACINE, WIS.

Gruodžio 14 d. Tautos Fondo 79 skyr. ir L. R. K. rėm. buvo metinis susirinkimas. Vispirma sekė raportas L. R. K. rėmėjų. Jų raporte pasirodė, kad Kalėdinio dovanų Lietuvai surinkta 150 dol. Reikia raciniečiai atlikti savo užduotį, kurią jiems Centras uždavė. Minėta suma susidarė sekančiai: po namus suklekta 55 dol.; Kareivių dr. ja paaukavo 30 dolierių, Rožančavos Mot. dr. ja—25 dol.; Šv. Kazimiero dr. ja—25 dol.; S. L. R. K. A. 67 kp.—15 dol. Viso 150 dol.

Nuo birželio 15 d., 1919 m., t. y. nuo sutvėrimo L. R. K. rėmėjų skyrio, iki gruodžio 15 d. surinkta \$89.51. Išlaidos: už persiuntimą ekspreso drabužių—\$14.51. Centran pasiūsta \$73.00. Viso, su Kalėdinėmis dovanomis, \$223.00.

Tautos Fondo 79 skyr. atskaitoje pasirodė, kad nuo sausio 1 d., 1919 m., iki gruodžio 15 d. Centran pasiūsta \$107.17. Atrodo lyg permaži. Čia jau turbūt neveikimo vaisiai, bet žiūrint iš kitos pusės pasirodo, kad Racine lietuvių kolonija yra toli nuo kitų didelių kolonijų, kurios turi gabių kalbėtojų, turi parapijas su klebonais. Žinoma, tokiose lietuvių kolonijose ir šelpimas Lietuvos toli pirmiau nuėjęs. Mes kad ir kreipiamės prie kairiųjų kalbėtojų ir net į Centrus, bet j mus niekas domės neatkreipė, o priešų, trukdytojų turim daug.

Racine yra net dr. ju, kurios priešingos Lietuvos laisvei ir visomis įjgomis trukdo darbą tiems, kas veikia Lietuvos labui.

Nors Racine mylinčių tėvynę lietuvių nedaug tegyvena, bet, jei nesudaužoma uola, stipriai laikosi, ir, j nieko neatsižvelgdam, deda aukas ant tėvynės laisvės aukuro.

Mes, T. F. skyrio valdyba, išreiškiame širdingą padėką visiems aukautojams ir garbingoms, viršui paminėtoms, draugijoms bei kuopoms, kurios iš savo išdų paaukavo Lietuvos nepriugulmės reikalams ir sėlėpimui mūsų viengienę, kurie buvo karo paliečiai Lietuvoje. Todel, broliai lietuviai, raciniečiai, stovėkime ir toliau ant Lietuvos laisvės sargybos, nes mes, skyrio valdyba, vieni nieko neįveiksime, jei jus, broliai ir sesės, mums nepagelbėsit.

Tenelieka nė vieno lietuvių šioj kolonijoje, kuris nepriugul-

ty prie L. R. K. ir Tautos Fondo, tegul visų mūsų buva obalsis: laisva ir nepriugulminga Lietuva.

J. Kesminas,

T. F. 79 sk. rašt.

HARRISON, N. J.

Per kun. J. Lakaičio prakalbą gruodžio 29 d. paaukavo šie žmonės:

Kun. P. Jakštys \$25.00.

Po 10 dol.: V. Mikailonis, O. Miliutė.

Po 5 dol.: V. Simeliūnas, K. Ilinskas, B. Rinkevičius, P. Mačiulitė, P. Povilonaitienė, J. Uolekas, V. Staškus, M. Liubinas, A. Miorninkas, V. Budrevičius, A. Gerulis, A. Daumoras, M. Buberiutė, P. Stasiulionis, A. Sutkauskas, O. Morkevičienė-Benešimienė, C. Bubėnas, O. Juknelienė, V. Bartuška, J. Stasiulionis, A. Jokūbaitis, J. Žemaitis, K. Mečislas.

Po 3 dol.: A. Norvaišienė, J. Salkaitis.

Po 2 dol.: J. Karčiauskas, M. Augustinaitis, A. Jasinskienė, K. Juodkonienė.

Po 1 dol.: A. Baumanas, V. Barisevičius, O. Ambrozevičiutė, J. Jasevičienė, V. Rinkevičiutė, O. Misinkevičiutė, K. Alešimienė, J. Kalibkiutė, J. Burskas, A. Kasparas.

Kitos aukos smulkesnės.
Viso labo surinkta 0201.02.

NEWARK, N. J.

Vietos klebonas, kun. Eduardas Budrevičius paaukavo kun. J. Laukaičio fondą Lietuvos pakraščiams ginti, gaivinti ir šviesti \$25.00.

WESTVILLE, ILL.

Gruodžio 17 d. buvo L. Vyčių 85 kp. priešmetinis susirinkimas. Posėdin susirinko visi nariai.

Išrinkta nauja valdyba sekančioms metams, kurioje pateko: pirmininku—J. Karalaitis, vice-pirm.—O. Veiveraitė, sekretorium—O. Jurgučukė, išd.—J. Brižaitis, maršalka—J. Rakauskas.

Westville yra mažas miestelis, daugiausia apgyventas lietuvių, kurie išsidalinę į įvairias partijas. Nors vyčiams sunku gyvuoti, tačiau, neatsižvelgdami į daromas jiems kliūtis, dirba naudingą darbą.

Praeitą pavasarį vietos socialistai sutvėrė neva dailės draugiją kad suardyti vyčių kp. Malo vyčius savo liežuviais kiek galėjo, kol nepersitikrino, kad vyčiai yra nesumalami. Budavo, kada tik vyčiai surengs kokį vakarą, tai socialistai pamatydavo, kad vyčiuose tiek yra pajėgos kiek jie nė nemintydavo. Atsilankę į vyčių vakarus net nubaldavo ir sprukdavo lauk, kad nė nematyti. Po kiek laiko jų vadinama dailės draugija apmirė ir turėjo amžinai palaidoti.

Dabar, girdėti, jie vėl tveria koki ten kliubą, kad dar syki pamėginti suardyti vyčių knopą. Vėl pradėjo liežuviais malėti, kaip ir pirma.

Nors čia vyčių kuopa nepersitvėrė, nariai jauni, daugiausia čia gimę ir auge, tačiau susipratę ir nesiduoda bile kam už nosių vėdžioties. Šiomet knopa gražiai darbavosi, galima tikėtis, kad ateinančiais metais dar gražiau darbuosis bažnyčios naudai ir tėvynės labui.

Jay Kay.

PRANEŠIMAS L. L. SARGAMS.

Gruodžio 10 d. Washington, D. C., buvo konferencija Militarės Misijos ir Tarybų išrinktų ir įgaliojimų atstovų Lietuvos Liuosybės Sargų reikalais.

Su tuomi visais veikimais ir darbas L. L. Sargų perėjo į Militarės Misijos rankas arba kontrolę.

Greitu laiku bus atidarytas ofisas New Yorque ir ten Militarės Misijos paskirti nariai vės visą darbą sulig jos įsakymų ir nurodymų. Bus visiems L. L. Sargų buriams ir kitoms lietuvių kolonijoms suteikta visos informacijos kaslink organizavimą L. L. Sargų.

Dabar patariama, kad visos lietuvių kolonijos imtųsi darbo, kad kiekviena kolonija, kur dar nėra L. L. Sargų burelio, kuogreičiausia pasistengtų jį suorganizuoti.

Kad pasirodyti svetintautėiams, jog mes visi iš vieno rūpinamės Lietuvos nepriklausomybę ir pasirengę kovoti už savo ir tėvynės teises, labai pagaidaujama, kad neviena lietuvių kolonija nepasilikytų užpakalyje ir kad nepasirodytų, jog joms nerūpi Lietuvos liuosybė.

Atminkim kiekvienas, kad mūsų broliai kovodami su priešais pasakė: "Nors mes visi žusim kovos lauke, vienok nepasiduosim priešams, kurie mus vergais padarytų ir mes jiems nevergausim. Ne. Tegul paplato pasaulis, kad mes už teisybę ir teises mirštame kovos lauke ir su didžiausiu pašventimu tą darom, nes nepripažįstam vergijos."

Tai-gi ir mes, amerikiečiai, pasirodykim, kad esam tikri broliai ir pasiryžę kovoti už Lietuvos laisvės principus, kad mes norim būti laisvų tautų šeimoje.

Pasirodykim, kad mes norim ir galim atremti priešų ir pasakytį atstatauk, nes neturi teisės įžengti į mūsų kraują aplaistytą protėvių žeme. Visi, visi prie didžiausio ir prakilniausio darbo.

P. S. Pirkit Lietuvos pašto markes, tuomi paremsit savo brolius.

J. K. Milius.

ROCKFORD, ILL.

Rockfordo lietuviai! Sugrižes Rockfordan, patėmijau stoka katalikiškos literatūros, šėrų, Lietuvos bonų pardavinėtojų bei užrašinėtojų. Turėdamas pilnus įgaliojimus redakcijai, bendrovių ir Lietuvos bonus pardavinėti, turiu už garbę pranešti, jog, užsiprenumeravę laikraščius: "Drauga," "Darbininką" ir abelnai katalikiškus, gausite veltui kalendorius su naudingais pasiskaitymais. Lai nesiranda nei vieno lietuvių nepirkusio Lietuvos bonų, kurie vaduoja mūsų brangią tėvynę iš vergijos ir veda laisvę, č šėrai prašalina išnaudotojus, nes prekyba ir pramonė paliks mūsų pačių rankose.

Tat skubiai prie pažangos, o ši ir svetintautėiams nušvies, jog esame pilnai priangę ir subrendę prie savivaldos.

Visais reikalais kreipties šiuo adresu:

R. N. Baršis,
1114 So. West St.,
Rockford, Ill.

PIRKITE LIETUVOS PASKOLOS BONUS
Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

METINIS SUV. VAL. PAŠTO APYSKAITA.

Postmaster General Burleson savo metiniame raporte už metus, kurie baigias 30 d. birželio, 1919 m., suteikia žinių apie savo darbus pašto reikalais.

Ineigų per metus, inimant visas pašto veikimo šakas ir karės taksus, kuriais laiškų siuntinėjimas buvo pabrangintas, buvo \$436,339,126.00.

Karės reikalams, pabrangintus laiškų siuntinėjimą, laike to perijodo surinkta apie \$115,892,000. Tie pinigai buvo pavesti Suvienytų Valstijų Pinigynui kas mėnuo, sutinkant su Kongreso nutarimu. Spėjama, jog nuo lapkričio 2 d., 1917 m., iki birželio 30 d., 1918 m., surinkta apie \$44,500,000, o laike perijodo nuo liepos 1 d., 1919 m., iki birželio 30 d., 1919 m., \$1,392,000.

Paprastosios pašto ineigos per praėjusius metus, be padidinimo pašto ženklelių kainos, siekia \$364,847,126.20. Palyginimo reikalams toji suma suteikia normalę krāsos darbų inplauką ir parodo, kad ji buvo didesnė \$20,371,163.96, arba 5.91%.

Peržiūrėti išleidimai tais metais buvo \$362,497,635.69 t. y. \$37,663,907.22, arba 11.59% daugiau, negu praėjusiais metais.

Tai-gi patikrintos ineigos viršija patikrintąsias išlaidas \$2,349,490.51. Atėmus pra-gaištis pašto turtų del ugnies, vagysčių ir kitų priežasčių, kas siekia \$6,638.55, iš viso per metus buvo gryno perviršiaus \$2,342,851.96.

SUTRAUKA REKONSTRUKCIJOS DARBŲ.

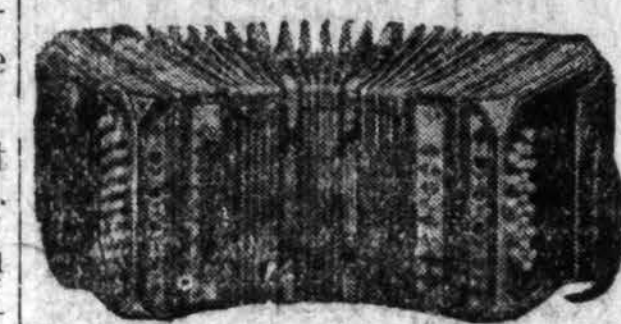
Gelžkelių Administracija.
Lapkričio 24 d. Administracija ir kelių užlaikymo darbininkų unijų viršininkai pasirašė po naują sutartimi del algų ir darbo santikių. Nors ir nevisi unijų reikalavimai buvo išpildyti, tačiau 8 valandų darbo diena pripažinta gelžkelių darbininkams, dirbantiems prie taisymo kelių bėgių ir panašių darbų, už pamatinę dieną. Viršum to laiko bus mokama pusantro mokesnio. Dauguma kitų darbininkų, inėinančių į tą sutartį, gaus pusantro mokesnio už viršilaikį viršum 10 valandų.

Lapkričio 24 d. Administracija uždraudė siuntinėti vatos grūdus. Uždraudime sakoma, kad tie grūdai, kurie yra priimti arba yra kelyje bus pristatyti, bet daugiau siųsti bus nepriimama. Tai daroma delto, kad truksta anglių, kurių reikia juos apdirbti.

Anglių Gamintojų Konferencija. Buvusis Pinigyno Sekretorius McAdoo telegramoje į Federalį Kuro Administratorių, Garfieldą, lapkričio 24 d., išsireiškė, kad minkštųjų anglių kasyklų savjinkai turėbų jo pastebėjimui didelių uždarbių 1917 m. ir jįsai abejoja, ar jiems galima duoti valių pakelti kainas už angliš priežasčių pakėlimo 31% anglių kasėjų mokesties. Savjinkų uždarbiai, kaip pasirodo iš jų išpildytų raštų taksų nuo ineigų reikalais, kuriuos McAdoo, kaip Pinigyno Sekretorius, 1918 m. turėjo peržiūrėti, parodo, jog jų uždirbta ant pradinio kapitalo nuo 15% iki 2000.

Laiųv Bortas. Bortas praneša, kad jau sudarytas plynas ir jis bus greitai įteiktas Kongresui, kad padirbdinti 1,000,000 tonų įtalpos laivyną, skyrium nuo to, kurį laikomas apsigynimui nuo karės.

PEARL QUEEN KONCERTINOS

Dabar yra patvirtintos ir vartojamos daugumos lietuvių, kurie grąžia koncerting ir augstai rekomenduojama kaip geriausia koncertine padaryta Suvienytose Valstijose Amerike. Mes galime jas parupinti augsto arba žemo tono.

Reikalaukite katalogo, kurį išsiųsime jums dyka.

GEORGI & VITAK MUSIC CO
1540 W. 47th St., Chicago, Ill.

ERNEST WEINER DRY GOODS

1800 W. 47th kamp. Wood Sts

Mes duodame dvigubą atpompą Ketrerzale ir Staktonle. Didelame pasirinkime gaudama visokio materijolai, vaikams drabužiai, šleibės ir jakutės.

Pluksnos 79c
PLUKSNOS.

GRAŽI DOVANA.
Kas dabar, prieš Naujus Metus, užsirašo per mane "Amerikos Ukininką" ant metų, tai gaus dovaną—labai gražų Lietuvos Laisvės paveikslą.

Laikraščio kaina metams: Amerikoje — \$1.00, Lietuon — \$2.00.

Užrašykite "Am. Ukininką" saviesiams Lietuvoje. Adresuokit:

IG. P. SMETONA,
2520 Washington Ave.
Sioux City, Iowa.

REIKALAUJA.

PAIEŠKOMAS VARGONININKAS.

Mokantis gerai vesti chorą ir beną. Algos \$70. Ineigų nuo \$25 iki \$35 per menses. Atsiliepti pas

"Draugo" Administracija.
1800 W. 46 St., Chicago, Ill.

REIKALINGI.

Reikalingi valkal 16 metų ir suvirš del lengvaus fabriko darbo. Atsilaukite.

Rockwell Barnes Co.
823 S. Wabash Ave.
Telefonas Harrison 2796

Reikalingi teiberiai del fondres, darbas pastovus.

Link Belt Company
39th ir Stewart Ave.

Reikalingas siuvejas prie vyrų kojų turi gerai žinoti visa kostumerska darba, gali uždirbti po \$40 į savaitę ir daugiau. Atsilaukite.

Joseph P. Sabel,
833 Berkeley Ave. Youngstown, Ohio.

REIKALINGI.

CAN LABLELS.

GERA UŽMOKESTIS

PASTOVUS DARBAS.

ACME PACKING CO.
2226 S. La Salle Str.

DIDELIS METINIS BALIUS

RENGIA

DR-TĖ MOTINOS DIEVO AUŠROS VARTŲ

Ned., 28d. Gruodžio '19

ATLAS SVETAINEJE,

143-40 Emma St. netoli Milwaukee Ave.

Pradžia 5 val. vak. Įžanga 35c. ypatai

EATONIC

FOR YOUR STOMACH'S SAKE

Po valgiui neužmiršk, kad geriausias vaistas tavo skilvini yra EATONIC. Prakalina visus nemigumus suvirškinimo, o tas reikia, kad reiki pamėginti vieng. Parduodama pa visus aptiekorius.

Uždirtbk \$35 iki \$50 į savaitę

Kirpejai ir kriaučiai yra reikalingi visuomet, jie turi trumpas valandas ir lengva darba.

Mes galime jus išmokyti šio darbo į trumpa laika dienomis ar vakarais, už mažą kainą. Specialis skyrius mokymui ant siuvamu Power mašinų.

MASTER SCHOOL,
J. E. Kasnicka, Perdėtinis
190 N. State Str.
Kamp. Lake Gat. 4 lubos

DR. J. SHINGLMAN
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4930 W. 13 St.
Kamp. 49 Court
Res. 1229 W. 49 Avenue
Telefonas Cicero 3656
Ofiso Cicero 49
KALBAME LIETUVISKAI

DR. G. M. GLASER
Praktikuoja 28 metal
Ofisas 3148 So. Morgan St.
Kertė 32 ro. St. Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moterišky, Vyriskų, taipgi chro-nišky ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 6 iki 8 valandų vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet
Telefonas Yards 657

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. C. Z. Vezelis LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
artil 47-tos Gatvės

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Trem post 3565

Dr. S. Naikelis LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTĖS.

Penktadienis, gruod. 26 d.,
Šv. Steponas, 1 kank.
Šeštadienis, gruod. 27 d.,
Šv. Jonas, apašt. Maksimas.

NETURIMA PRIEMONIŲ APSAUGOTI SVAIGALUS.

Plėšikai per peilį užpildinėja sandelius.

Chicagoje plėšikai ne tiek šandie ieško pinigų, kiek svai-galų, kurių kartais nei už pi-nigus nelengva gauti. Dažnai vienu-kitur užpuolami degi-nės sandėliai ir apkraustoni.

Daugiausia nukentė priemiestis Lake Forest, apgyven-tas turtingųjų chieagiečių. Tenai jie turi prisikrovę svaig-alų už šimtus tukstančių. Svaigalų sandėliai rūsye as-triai apsaugojami, niekam ne-prieinami. Bet plėšikams — vagiliams nieko nėra negali-mo.

Pastaraisiais laikais, sako-ma, iš to priemiesto reziden-cijų rūsijų pavogta ligi 20 tuk-stančių dolierių vertės svaig-alų.

Aną naktį už kelis tukstan-čius svaigalų paimta iš Kup-penheimer rezidencijos.

Iš Aekert rezidencijos taip-pat daug pavogta. Tarnai bu-vę mėginę ginties. Tad ūga-liai juos net kankinę.

Tiesiog nesurandama priemo-nių šiandie apsaugoti svaigal-us.

Kažkokie juokdariai pata-ria turtingiesiems žmonėms savo sandėlius su svaigalais apstatyti kulkasvaidžiais.

PADIDINTA UZMOKESTIS RUBSUUVIAMS.

Pranešama, jog kaikuriuos rubų gamiavimo įstaigų firmos Chicagoje sutikusios padidinti užmokestį savo darbininkams.

Tiems darbininkams, katrie uždirbdavo mažiau \$30 per savaitę, užmokestis padidinta 20 nuos.

Katrie uždirbdavo per savai-tę nuo \$30 ligi \$50, tiems \$6 daugiau per savaitę.

Uždirbantiesiems daugiau \$50 — 5 nuos.

Jei taip, tai nereikia laukti, kad drabužiai kiek-nors at-pigytų. Sakoma, su pavasariu, drabužiai busį kur-kas bran-gesni.

MOKYTOJOS ATSISTATY- DINA; MAŽAI MOKAMA.

Chicago viešųjų mokyklų viršininkas praneša, jog šimet mokytojai atsiskak 460 mo-kytojų vyrų ir moterų. Tas į-vyksta todėl, kad permažai mokama.

Sakoma, Chicago mokyk-loms ima pritrukti mokytojų.

26 LAUKIA DEPORTAVIMO.

Chicagoje yra 26 radikalai, kuriuos vyriausybės agentai yra snėmę įvairiuose susirin-kimuose už propagandą prieš vyriausybę. Juos visus laukia deportavimas.

NUŽUDYTA KRAUTUVĖ- LĖS SAVININKAS.

Plėšikai užpūle krautuvėlę po num. 1960 West Congress gat. Savininkas Driscoll nu-žudytas ir krautuvėlė apkraus-tyta.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

IŠ NORTH SIDE.

Vakaras sulaukimių Naujų Metų.

Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų Draugijos vietinis skyrius vakare prieš Naujus Metus žada surengti gražų va-karą, kokio dar čia nebuvo. Bus ištaisyta vakarienė, o prie jos ir programos. Yra pakviesta jau įžymūs kalbėtojai. Paskui jaunimas turės gražaus laiko pažaisti, o senesnieji pasikal-bėti. Visas pelnas, kiek jo bus, skiriamas Šv. Kazimiero Aka-demijos naudai. Vakaras bus Šv. Mykolo parap. svetainėje.

P. S.—ys.

"Kantri Alena" scenoje.

Senai laukiamas veikalas jau bus perstatytas Naujų Metų vakare, sausio 1 d., 1919 m., Yondorf svetainėje, prie North ave. ir N. Halsted st.

Veikalą perstatys Liet. Vy-čių 5 kp. artistai-mėgėjai.

Tat-gi visi ateikite pamatyti šį veikalą. Tikietai visu grei-tumu pardavinėjami. Galima gauti pas visus kuopos narius.

Jaunutis.

IŠ TOWN OF LAKE.

Gruodžio 17 d. L. Vyčių 13 kp. laikė susirinkimą. Pirminia-sia "Išgriovimo Kauno pilies" vakaro rengimo komitetas išda-vė pilną raportą. Gryno pelno kp. liko \$116.00. Komitetas pa-žymėjo, kad dar ne viskas. Dar nevisi kuopos nariai pridavė pinigų už iškaino parduotus tikietais.

Išreikšta padėka visiems ar-tistams, kurie daug pasidarbavo. Sutarta padėkos laiškas pa-siųsti V. Strasevičiui, nes jis gyvena Kenoshoje, Wis. Jis tiek pasisventė dėl kuopos, kad važinėjo į repetitijas. Padėko-ta taip-gi komitetui: M. Pana-vui, J. Baltučiui ir A. Rama-nauskui, kuris ir-gi nemažai pasidarbavo, taip-gi A. Pana-vui ir Janušiui. Šiedu ejo per liznierių ir surinko progra-men apgarsinimų už virš 100 dol.

Ant galo padėkota visiems darbininkams.

Po to pakelta sumanymas sulošti kada nors vėliau "Pi-lėnų Kunigaikštis." Kitame susirinkime apie tą veikalą bus plačiau pakalbėta.

Baigiant susirinkimą per-skaityta: laiškas iš L. Vyčių Apskričio choro, kuriame pakviesta kuopa į koncertą — "Kornėvilio Varpai." Laiškas priimtas.

Po susirinkimui jau-na T. Vitkauskaitė paskambino ant pijano: Yra vilties, kad iš jos bus žymi pijanistė. Ji lan-ko Beethoveno Konservatorijai, kurioje duoda lekeijas p. A. Počius. K. Ivinskis pasakė prakalbėle apie mintijimą.

Kitame susirinkime vėl bus panašūs programėlis.

Korespondentas.

LIET. LABD. SĄJUNGOS CENTRO PROTOKOLAS.

L. R. K. Am. Labdaringos Sąjungos Centro mėnesinis susirinkimas buvo sėdėje, lap-kričio 26 d., 1919 m., 8 val. vakare, Dievo Apveizdos parapi-jos svetainėje, prie Union ave. ir 18-tos gatvės.

Susirinkimą atidarė vice-pir-min. Pr. Veriga. Maldą atkal-bėjo prof. kun. Pr. Bučys.

1) Nesant pirmininko, A.

Nausėdos, jo vietą užėmė vice-pirm., Pr. Veriga.

2) Protokolas iš pračio su-sirinkimo perskaitytas ir pri-imtas.

3) Visųpirma sekė raportas iš direktorių susirinkimo.

Direktoriai pranešė, kad ir architektas, p. Zalodokas, daly-vavo direktorių susirinkime.

Prof. kun. Pr. Bučys nuro-dė Centro susirinkime, kokiū būdu architektas patarė pradė-ti statyti našlaičiams prieglau-dą ir kaip ateityje būtų galima pasekmingai, prisiečius reika-lui, padidinti tą prieglaudą.

Taip-gi pranešta, kad ir prie-glaudos namo forma (skečius) trumpame laike bus padaryta.

4) Komiteto narys A. Valan-cius pranešė, kad ateinančioms metams piknikui daržas paim-tas Bergmann's ant liepos 18 d.

5) Pikniko rengimo komisija turi pasirupinti, kad piknikas būtų pasekmingas.

6) Centro susirinkime atsto-vai pagėidavo, kad gal atsiras-tų kuopose narių, kurie pa-aukautų naudingą daiktą Centro piknikui.

7) P-lė Zaleckaitė, iš Cicero, aukavo Centrui rašomą maši-ną, už ką susirinkimas ištare širdingą acių.

8) Lab. Sąj. agitatorius St. Jucevičia ragino atstovus, kad kokio nors būdu atgaivintus Labdaringos Sąjungos veikimą po Chicago apeliinkes, kur yra kuopos ir kur dar nėra kuopų, kad surengtų prakalbas ar ką nors ypatingo. Jis pasi-žadėjo su prakalbomis ir kelio-nės lėšas aukauja Labd. Sąjun-gai.

Ineimas vienbalsiai užgir-tas.

Kad prirengus, minėtą užma-nymą, tapo išrinktas komite-tas, kuriu inėjo: prof. kun. Pr. Bučys, 2634 W. 67th St., St. Ju-cevičia, 726 W. 18th St., Julijo-nas Šliogeris, 1314 So. 49th Ct., Cicero, Ill., Alex. Daigis, 726 W. 18th St., B. Nenartonis, 4412 So. Richmond St.

9) Nutarta padaryti 25 ant-spaudos kopijas, kurias apsi-ėmė padaryti viršminėtas ko-mitetas.

Taip-gi padaryti ir electro-type'o, kad pasilikty Labd. Są-jungos Centre, kaip nuosavy-bė. Prisiejus reikalui, kad butų galima bile kada atspaus-ti, kiek reikalinga viršminėtų ko-pijų.

10) Nutarta, kad kiekviena kuopa, patogesniau sau laike, surengtų "Našlaičių Savaitę."

Susirinkimą uždarė vice-pir-min. Pr. Veriga. Maldą atkal-bėjo prof. kun. Pr. Bučys.

Jonas Pirtokas,

Lab. Sąj. Centro rašt.,
4441 S. Washtenaw ave.,
Chicago, Ill.

PRANEŠIMAS.

L. V. Apskričio choro na-riai malonesitė visi susirinkti repetitacijon pėt, 26 d., 1919 m. Mark White Square Park svėt. Pradžia 8 val. vak.

Be to po repetitacijų bus trumpas susirinkimas apkal-bėti koncertą reikalus.

Rašt. Z. M.

EXTRA.

A. L. R.-K Moksleivių Chi-cagos Apsk. bus susirinkimas gruodžio 26 d., š. m., 8 val. vakare, Šv. Jurgio svetainėje Bridgeporte.

Visi moksleiviai ir mokslei-vės yra kviečiami koskaitlin-giausia atsilankyti, nes yra labai svarbių reikalų.

Chicago Apsk. Pirm., A. P.

Pinigus Lietuvon

GALIMA SIŪSTI.

LIETUVIŲ PREKYBOS B-VĖ išmoka Lietuvoje
100 Auksinų už \$5.00

t. y. 20 auksinių už kiekvieną dolierį.

Mes esame po valdžios kontrole ir kaucija. Persiuntimas gvarantuojamas.

Persiuntima Jus Patis Kontroluosite.

Mes išduosime Tamstai čekį kuri Tamsta pasiūsi pats laišku į Lietuvą. Su tuo čekiu Lietuvoje gaus pinigus. Šis budas yra greičiausias ir teisingiausias. Niekas pinigų negalės sulaikyti.

Siunčiant pinigus dėl persiuntimo, siųskite čekiu arba Money Orderiu pa-duodami aiški antraša to kam norite kad pinigai būtų Lietuvoje išmokėti, taipgi pat paduok savo aišku antraša. Už persiuntimą nieko nereikia extra mokėti. Už kiekvieną dolierį kuri mums prisiūsite mes pasiūsim Lietuvon 20 auksinų.

Lietuvių Prekybos Bendrove

Room 505B

120 Tremont St., Boston, Mass.

PAIESKO

Paleiskau merginos arba našlės prie prižiūrėjimo ir patalymo lovy, kuri norėtų praleisti žiemą šiltoje vietoje, mokėtis gera manazeris lietuvis. Atsišaukite greitai:

NEW DOBER HOTEL,
4167 South Halsted St.,
Chicago, Ill.

VISŲ DIENRAŠČIO "DRAU- GO" SKAITYTOJŲ DOMAI SVARBUS PRANEŠIMAS.

Tėmykite atšaukiamiečiai, kad 1920 metams Kalendorius su Lie-tuvos prezidentu paveikslu ir su šventėmis, jau gatavas. Taipgi kas užsirašs dienraštį "Drauga" ant 1920 metų per mane tas gaus ta puikiai kalendoriu, taippat galima įsigyti visokių knygų ir maldaknygių kaip tai "Ramybe Jums" "Pulkim ant kelių" "Aniolas Sargas" "Dangaus Žvaigždutė" ir tt.

A. Stulginskas,

1817 South Union Avenue.

BARGENAS VYRŲ DRABUŽIŲ.

Vyrų ir Jaunų Vaidų padirbti ant orderio siūti ir overkotai. bet neatsiūskite: vėliausiu modeliu nuo \$20.00 iki \$45.00.

Vyrų ir Jaunų Vaidų gatavi siūti ir overkotai \$15 iki \$25.50. Vyrų Kelnės po \$3.00 ir augščiau. Vaidų Siūti po \$5.00 ir augščiau. Pirk savo overkotą dabar prieš žiemą, kuomet kainos pakyla. Mes taippat turime pilną eilę bi-skutų nešiotų siūtų ir overkotų nuo \$6.50 ir augščiau.

Full Dress, Tuxedo, Frock Siūti ir tt. \$10.00 ir augščiau. Atidara kiekviena vakarą iki 9 val. Nedėliomis iki 6 valandos. Su-batomis visą dieną iki 10 valandos.

S. GORDON,

1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Isteigta 1902.

PIRKITE KARĖS TAUPY-
MO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

Bell System

Dvasia Nesmagumo

Atsigaivimas iš po karės, Augštos Kainos Pra-gyvenimo, ir kiti neramimai šiauriantieje po visa šali.

Fabrike ir kitose vietose truksta pas darbinin-kus gyvimo. Net ir pas pačias šeimyninkes tas atsiranda.

Kiek teko patirti kad pas darbininkas Bell Sys-tem daug mažiau randasi tos neramumo dva-sios negu pas kitus. Bet vistiek šiek tiek ir jiems teko.

Telefono vyriausybė megina kas tik galima kad pagerimas stovi patarnavimo. Jie taip pat meldžia kantrybes nuo telefono prenume-ratorą.

CHICAGO TELEPHONE COMPANY

NEPAPRASTA PROGA

Perkantiems senus namus ir statantiems naujus, mes skoliname pinigus ant lūnų lengvų sąlygų. Be jokių iškačių. Pilnas informacijas galima gauti kas Pirmininku nuo 7:30 val. vak. iki 9 val. vak., Šv. Jurgio parapijinėje svetainėje, prie 32ro place ir Auburn avenue, arba pas Bendrovės valdybą.

Lietuvos Vyčių Building and Loan Association

Jurgis Zakas, Pirm., P. Baltutis, Rašt., B. Sekleckis, Išd.,
3327 Union Avenue. 3261 So. Halsted St. 3425 Auburn Avenue.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ CHICAGOJE

PEARL QUEEN KONCERTINA

NEMOKĖSI PINIGUS BEREIKALO

Mūsų krautuvė — viena iš didžiausių Chicagoje

Parduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi

Mašinelių laisvoms drukuoti ir ofiso darbams yra naujausios mados. Užlaikom visokius laikrodžius, žiedus, žinbi-nius ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prusiškų išdir-busių. Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dir-bame visokius ženklus draugystės, taisyame laikrodžius ir muzikalius instrumentus atsakančiai

Steponas P. Kazlawski

4632 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas: DROVER 7309